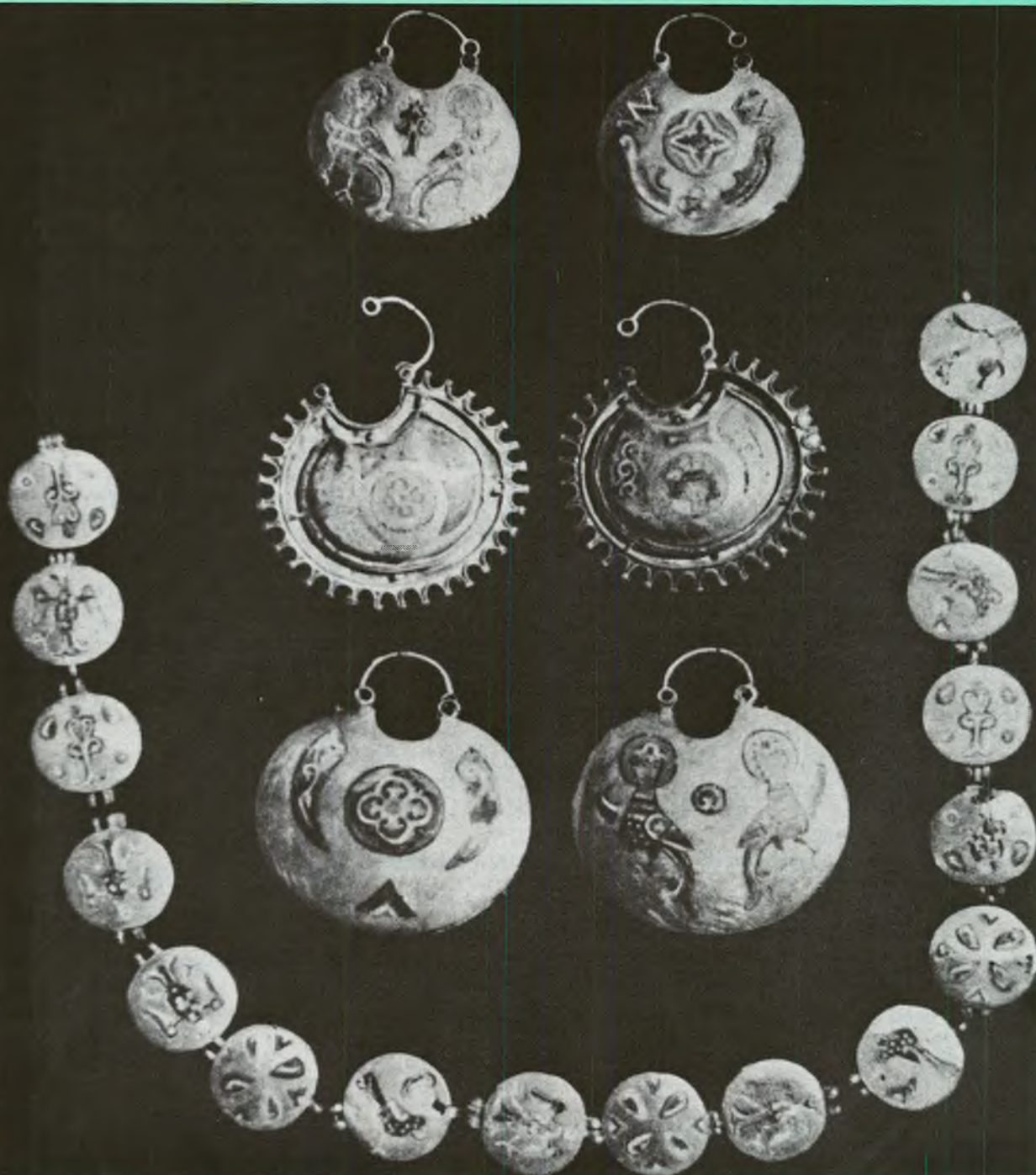

ЛЮТИЙ, Ч. 2 FEBRUARY, 1975

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

Р. XXXII Ч. 2 ЛЮТИЙ FEBRUARY, No. 2 Vol. XXXII

У лютому числі	1
Відділи Округи Н. Й. зложили 15.000 дол.	1
На ювілейний дар вплинуло	2
Наша обкладинка	2
Н. Дечайківська: Перспективи на майбутнє	3
Привіти на XVII Конвенцію СУА	4
Жінки у боротьбі за волю	5
С. Гела: Київський скарб	8
М. Пежанський: За збереження творів української культури	11
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович: Мода, снобізм	12
Що читати?	13
Калейдоскоп жіночого життя. С. Луцька	15
З листів до редакції; Відгуки: бім Комітети чи паштети	16
М. Барагура: Поради пресовим референткам (закінчення)	17
Виставка народнього мистецтва на XVII Конв. СУА	18
Наші світлички: І. Лончина, О. Федорович: День у садочку	19
Вісті з Централі	20
Вісті СФУЖО	22
Our Life	24
Вишивка: Декоративні сукні	27
Нашим малятам	28
Хроніка округ: Хроніка Нью Джерзі	30
Замість квітів	35
Річні збори	обкл.

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна Колегія: Марія Барагура, Марта Бачинська, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Наталія Ішук, Світлана Луцька, Олександра Різник, Олена Сміндяк, Марта Тарнавська.

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівіцька-Холодна.

Адреса Редакції:

Our Life Editor
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 674-5508

Адреса Адміністрації:

Our Life
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Передплата в США і Канаді: річна...\$9.00 піврічна ...\$ 5.00

Річна передплата: в Англії...2 1/2 ф. ст., в Австралії ... 5 а. д. у Франції...

20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Белгії...250 б. фр.

Поодинокі число 1.00 дол.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Editor: **Uliana Liubovych**
tel. 674-5508 (cod. 212)

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$9.00 per year, half year \$5.00; in Canada \$9.00 per year, half year \$5.00; in England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Екзекутива:

Іванна Рожанковська	— голова
Олександра Різник	— заступниця голови
Любослава Шандра	— заступниця голови
Христина Навроцька	— заступниця голови
Ольга Ставнича	— заступниця голови
Евфрозина Мартинець	— протокуляр- на секретарка
Марія Савчак	— кореспонден- ційна секретарка
Марта Яцушко	— касирка
Поля Книш	— фінансова секретарка
Референтури:	
Ірина Захарко	— організаційна
Ірина Лончина	— виховна
Даня Дикий	— виховна
Люба Волинець	— культ.-освітна
Маруся Бек	— зв'язків
Камілія Смородська	— зв'язків
Теодозія Савицька	— сусп. опіка
Галина Сміндак	— пресова
Дора Рак	— статутова
Вільні члени	
Орися Зінич	
Анастасія Вокер	
Контрольна Комісія:	
Ольга Муссаковська	— голова
Ірина Качанівська	— член
Надія Попель	— член
Наталія Лопатинська	— заступниця
Олена Шиприкевич	— заступниця

ПРЕДСТАВНИЦТВА

АНГЛІЯ: "НАШОГО ЖИТТЯ"

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bliborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5, Rumfordstr. 21

У ЛЮТНЕВОМУ ЧИСЛІ...

В нашому першому цьогорічному числі, як годилося, присвятили ми багато місця XVII Конвенції, 50-літтю СУА та взагалі справам нашої організації. Але, як про це ми писали в нашому ювілейному числі, нашою амбіцією є бути журналом загального зацікавлення, тож будемо тепер старатися, щоб матеріал був різноманітний і відповідав різним зацікавленням, хоч очевидно у цьому ювілейному році та "Міжнародньому Році Жінки" треба буде тим справам присвячувати увагу і давати місце на сторінках нашого журналу. Тимбільше, що Конвенція дала дуже цікавий матеріал у доповідях, з яких першу Наді Дейчаківської містимо, а які своєю тематикою вибігають поза стисло організаційні справи СУА. Користаючи із цього матеріалу, Редакційна Колегія "Нашого Життя" приготує виставку книжки з доповідями про англійські книжки з українською тематикою, про дитячу літературу та про нові видання взагалі. Надіємося що цей вечір буде мати такий самий успіх, як минулорічний вечір у 30-ліття "Нашого Життя".

Тим часом назбиралося багато цікавого матеріалу і починаємо його витягати з шухляди, де лежав під конвенційними дописами. Перележалася там стаття нашого приятеля Степана Гели про Київський скарб. Містимо її та жаліємо, що не можна було прикрасити усіма ілюстраціями, які вказували б на красу княжих скарбів-біжутерії. Теж лежала стаття Михайла Пежанського, яка була спершу призначена до щоденної преси. Її у скороченні помістили ми у попередньому числі в англійській мові. Мусили ми теж відкласти аж до сьогоднішнього числа закінчення статті Марії Барагури — поради пресовим референткам, а теж допис про працю молодих союзнок. Будемо тепер доганяти. Так усе доводиться нам щось доганяти, то час то матеріал.

Доплив листування і відгуків свідчить про те, що нами цікавляться. Ми тому раді, чи хвалять чи ганяють!

Нова друкарня, нова адміністрація, нові труднощі, нові улпшення, нові надії. Як воно відіб'ється на нашій праці ... побачимо!

ВІДДІЛИ ОКРУГИ НЬЮ-ЙОРК ЗЛОЖИЛИ 15. 000 ДОЛ НА ДІМ СУА В НЬЮ-ЙОРКУ

На засіданні дня 28 січня ц. р. Відділи Округи Нью-Йорку одногосно схвалили передати власний фонд купівлі дому у формі уділу на будинок в Нью-Йорку, що його закупив СУА на спілку з УККА. З нагоди 30-ліття Округи Нью-Йорк у 1970 р. започатковано збірку цього фонду з ініціативи тодішньої голови Округи Іванни Рожанковської. На ювілейнім бенкеті частина Відділу зложила понад 3. 000 дол. інші деклярували свої датки. Комітет Купна Дому, який по черзі очолювали: Катря Пелешок, (I. Відділ), Михайлина Баран (I. Відділ), Поля Книш (64 Відділ), переводив акцію збірки фондів при співпраці усіх Відділів Округи. У висліді зібрано суму 15. 000 дол. на яку зложилися вплати Відділів і дохід з імпрез, влаштовуваних на ту ціль спільно усіми Відділами.

Відділи Округи Нью-Йорк не вперше виявили повне зрозуміння для цілей організації та поспішили з матеріальною піддержкою. "Хто скоро дає, двічі дає" — це їхня засада. У 1968 р. з ініціативи голови

Оксани Рак влаштовано льотерію образів на цілі музейної виставки, що дало суму понад 700 дол. І тоді це була єдина Округа, що прийшла з видатною поміччю в час великої потреби. Округа Нью-Йорк веде перед у збірці запасного фонду на "Наше Життя". Від червня 1973 р. Відділи спричинилися сумою 1. 950 дол. до удержання домівки СУА в Нью-Йорку.

Ці фінансові здобутки і пожертви у великій мірі відзеркалюють активність і жертвенність членства та його почуття співвідповідальності за здійснення завдань СУА, що повинно стати прикладом для цілої організації. В останніх роках очолювали Округу Олександра Кіршак і Оксана Рак. Їхня наполеглива праця також спричинилася до росту Округи та скріплення громадської постави членства.

Головна Управа складає ширу подяку членству, Управам Відділів та Окружній Управі Округи Нью-Йорк.

На обгортці: Золоті ювелірні вироби княжої доби Русь-України (XI-XII)

Ст. 1 Золоті колти і золоте намисто з перегородчастою емаллю з Києва.

Ст. 4 Ланцюги і колти. Золото. Перегородчаста емаль. Київський державний музей.

On the cover pages:

1. Gold jewelry made during the XI-XII centuries in Rus-Ukraine.

4. Gold earrings and chain necklace with enamel finish — XI-XII centuries.

НА ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР ВПЛИНУЛО ДОСІ

ЗА М. СІЧЕНЬ І ДО 10 ЛЮТОГО 1975 р. ОКРУЖНІ УПРАВИ І ВІДДІЛИ СУА ЗЛОЖИЛИ:

Окружна Управа	— Нью-Джерзі	1,000.00 дол.
64 Відділ	— Нью-Йорк	500.00 дол.
71 Відділ	— Джерзі Сіті	150.00 дол.
89 Відділ	— Кергонксон	100.00 дол.
57 Відділ	— Ютіка	100.00 дол.

(помилково подано в м. грудні 74 р. — 50.00 дол.)

Іванна Рожанковська	(64 Відділ СУА)	200.00 дол.
Ірина Кашубинська	(33 Відділ СУА)	100.00 дол.
Клявдія Салюк	(71 Відділ СУА)	100.00 дол.
Разом		2.250.00 дол.

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

Олена Процюк	— Нью-Йорк	15.00 дол.
Н. Н.	— Нью-Йорк	5.00 дол.
Разом		20.00 дол.

ВІТАЄМО ПЕРШИХ "ТИСЯЧНИКА" І "П'ЯТСОТНИКА"

Першим, хто вплатив 1.000. дол. на ювілейний дар, була Окружна Управа Нью-Джерзі.

500.- дол. першим вплатив 64 Відділ СУА у Нью-Йорку.

ВІТАЄМО! ДЯКУЄМО!

НАША ОБКЛАДИНКА

На нашій обкладинці золоті ювілейні вироби з багатокольоровою перегородчастою емаллю, вироби киявських майстрів княжої доби Руси-України (XI—XII ст.) Є це убір голови — оздоба, що їх носили княгині, княжни та багаті боярині. Три пари колтів, які звисали з корони-вінця на плече на ланцюжках "ряснах" зі щитиків. Внизу і на боках ілюстрації круглі щитики з завісками. Вони зроблені з золота.

Перша і третя згори пара колтів, з "гладкими" краями, має маленькі вушка, через які перетягали золотий дріт і на нього насилювали перлини. Середуша, друга згори пара з ажурною обвідкою: на цю обвідку ювеліри вставляли перлини.

На колтах і щитиках ланцюжка різнокольорові зображення поганських символів, як "дерево життя", птахи з дівочими головами, які мали бути посередниками між дощевими хмарами і землею, (а поміж ними бувало теж зображення дерева життя), роги достатку, галузки, тощо. Пізніше, в початках XII ст. появляються на місце дерева життя, як центральні зображення, погруддя святих, хоч поганські символи ще не зникають. У цьому періоді це співіснування поганських символів з християнськими дуже характерне і свідчило теж про боротьбу тих двох світоглядів у психіці і віруваннях.

Вироби на цій ілюстрації не є саме ті які знайдено у Києві в 1906 р., але вони дуже зближені і є творами тих же киявських ювелірів. У пошуках за ювілейними виробами з киявського та анненківського скарбу ми відвідали Метрополітальний Музей. Там знайшли ми ланцюг і колт з анненківського скарбу зі збірки Пірпонта Моргана, але досі не вдалося нам дістати знімок з нього. Будемо ще старатися, може, у бібліотеці і в інших відділах музею знайдемо ці скарби, про які згадано у статті про скарб з 1906 р. Про ці наші пошуки, напишемо.

Наші Діти

Таня і Дора бавляться з бабою в хованки. Баба сховалася за шафу, але Дора врешті побачила її і кричить: „Витягайся бабо!“

У житті людини 50 років — це вже поважний вік; людина має багато досвіду, головні цілі досягнені, і вона знає точно куди прямує. В організації чи інституції 50 років це ще досить молодий вік. За 50 літ СУА багато зроблено, але в тому було немало експериментів, шукання і припадковості. Це дало багатющий досвід без якого неможливо думати про майбутнє.

Так зложилося, що кінець 50-их років існування СУА збігається з певними змінами напрямків нашого суспільства — і ширшого, в якому живемо, і вузкого, українського. Ці нові тенденції і настанови треба вивчити, їх використати і відповідно до них пристосувати програму організації.

Др. Цимбалістий у статті "Час і людина" науково доказує, що українці, як нарід, найбільше присвячують уваги теперішності, а найменше майбутньому. "Ми реагуємо на щоденні та сучасні події жваво, імпульсивно, виявляючи одночасно не раз подивугідну винахідливість, практичність і майстерність імпровізації. Якщо взагалі підготовляємося до майбутнього, тоді наші плани найчастіше обраховані на коротку відстань".

Наслідки такої національної психологічної риси самозрозумілі.

Жіноча частина українського народу, принаймні в останньому столітті, виявилася більш чуйною на зміну потреб у суспільстві, здібнішою поборювати національні хиби і більш готовою сприймати нові течії та достосовуватися до них. Тут зацитую знову психолога д-ра Цимбалістого: "Виглядає, що наші жінки виявляють багато більше діловості, розуміння потреб і сенсу відповідальності", а далі "Можливо, дехто прийме це несерйозно, коли висловлю думку, що якщо б в УНРаді, СКВУ чи УККА керівництво було в руках наших жінок, ці центри були б більше динамічні і успішні в їхній роботі".

Подібні думки висловив соціолог з Чикаґа Д-р Мирон Куропась і інші громадяни.

Якщо прийняти ці голоси як натяк, щоб жінки допомогли наладнати недоліки нашого громадського життя, то варто над цим трохи задуматися. Найкращий спосіб, нам матерям, так добре — інтимно — відомий це показати добрий приклад.

Отже мусимо зачинати від себе, від нашої організації і від кожної союзниці зокрема. Щоб СУА мав на правду поважну силу і вплив, він мусить в першу чергу зміцнити себе внутрішньо і трактувати себе і свою працю поважно. Щоб інші нас респектували, спершу мусимо поважати себе самі.

Велика частина нашого членства (боюся сказати яка), не трактує приналежності до СУА серйозно, а так напів, літепло. Відомо, що багато союзниць ані не користає належно з приналежності до СУА, ані не виконує своїх обов'язків.

Хочу поділитися тут своїм досвідом, зазначую, досвідом рядової союзниці в Штаті Огайо (чомусь наш Штат завжди вважався провінцією), тож, можливо, деякі думки будуть різнитися від погляду проводу СУА, чи союзниць з інших округ.

Я була декілька років у відділі, якого членками були жінки виховані в Україні, які, здебільшого, почувалися чужими в ширшому американському оточенні. Опісля я перейшла до т. зв. "молодечий" відділу (він тепер не такий уже "молодечий" — хіба духом), де членки це жінки виховані та освічені вже поза Україною, головно в Америці. Порівнюючи досвіди з праці в обох відділах, для вигоди вживатиму окреслення "старший" і "молодший" відділ.

У старшому робота та ініціатива лежала у руках кількох, активних (переважно тих самих) членок. У молодшому відділі праця, хоч не зовсім, але все таки більше розділена на ширший круг членок. У старшому найбільшу роль грає почуття національного обов'язку і велика доза самопошвяти (тих же кількох активних членок). У молодшому можна зауважити зрозуміння, що коли раз уже хтось належить до організації, мусить виконати свою частину праці. При тому грає роль не тільки виконання обов'язку, але шукання якоїсь компенсації: чи то у формі товариської розваги, чи набуття додаткового знання, чи можливості проявити свій талант або заспокоїти свої специфічні зацікавлення.

Молодші відділи, хоч не задовільно, то все таки більше звертають увагу на парляментарну процедуру. У старшому відділі ті самі особи роками займають пости у проводі. У молодшому ротация проводу краща, голова ніколи не була довше, ніж два роки, на цьому становищі. Старші членки дуже строго реагують на вживання, хоча б частинне, англійської мови; молодші не вважають цього зрадою, особливо, коли серед них є такі, що не володіють добре, або зовсім не розуміють української мови.

Загалом молодші членки керуються принципом "давай і бери" тоді коли старші радше тільки "давай" (то б то посвячайся).

Чим новіший відділ, тим більш поширена така настанова, а в наймолодшому відділі, недавно заснованому, ці прикмети молодшого відділу виступають

ще яскравіше. З цього можна зробити висновки щодо майбутнього членства. Майбутня членка буде, мабуть, більш здисциплінована, більш відповідальна за свій вклад праці, але ж більш вимагаюча щодо ефективності, чіткого планування і якоїсь користі від своєї організації. Насувається питання: як тих членок майбутнього приєднати до СУА?

Одним з перших і найважливіших кроків є *фахова інформація*. Потенціальної членці треба прозоро пояснити що це є СУА, які його цілі, програма, тощо. Буває, що членка не зрозуміє "філософії СУА", а заки провід відділу це збагне, вона відходить. Треба мати летючки-памфлети, які інформували б про ряд справ. Говорили б, наприклад, про те, що членки нашої організації це духовна еліта української суспільності, бо вони хочуть служити своїй громаді та підносити свої якості. Треба сказати, що союзниця це духовна аристократка. Цей вислів взятий з есею Валентина Мороза "Серед снігів":

«Українське відродження потребує людей нової якості, аристократів духа. Ми звикли по-плебейському реготати над словом "шляхта" і забули, що від нього походить також "шляхетність". Найбільше лихо в Україні в тому, що постійні лихоліття зробили з нас націю плебейів. А будівничі, елітарні якості може мати тільки "аристократ"».

Така повинна бути наша постава і думка про себе. Нова членка повинна вступати з переконанням, що це її власні шляхетні почування спонукують її ставати в ряди СУА, а не якісь політичні зв'язки чи тому, що "випадає". Далі треба ділово і ясно виложити програму СУА, минулі досяги з датами і цифрами та плани на майбутнє.

Друга важлива справа, якою повинна зайнятися організаційна ділянка, це парламентарне поступування у наших відділах. Це ж бо колеса, на яких їде організація. Якщо вони не обертаються легко, терпить на цьому цілий віз. Кожна членка повинна мати брошуру, яка вияснила б суть парламентарного поступування, як способу улегшеної і успішної праці. Відділи інколи тратять дорогий час і енергію через непорозуміння, у які вплітаються особисті справи. Інколи, хоч це звучить неймовірно, видається, що нема розуміння демократичної бази СУА. Знання і стосування правил парламентарного поступування зарадило б цьому.

Живемо в часах найбільшого розквіту друкованого слова. Його зуживають тоннами, напр. при виборчих кампаніях. Ми є частиною того суспільства, а майбутні членки ще більше будуть у нього врослі. Тож мусимо вживати таких самих метод, щоб розпропагувати, "продати" СУА. Брошура про парламентарне поступування повинна включити теж розділ про "етику союзниці", громадянки україн-

ПРИВІТИ НА XVII КОНВЕНЦІЮ

З Білого Дому наспів спізнений привіт від
Президента США — Джералда Форда

У попередніх списках не поміщено привітів, які надіслали:

Українське Бібліотечне Товариство Америки —
Д-р Василь Лучків
Краєва Команда Українських Американських
Ветеранів — д-р Василь Лучків
Братство Кол. Вояків 1-ої Української Дивізії —
д-р Р. Дразньовський, Роман Кобрин

ського роду, яка живе у подвійному суспільстві і мусить співпрацювати з іншими українськими і неукраїнськими організаціями і їх членами. Нова членка повинна дізнатися про своє право мати впливовий голос у своєму суспільстві, про можливості упішити його, чого самотужки, без організації зробити неможливо.

Організація повинна дати членці інформацію про розклад запланованих імпрез, курсів, доповідей, засідань, базарів і інших подій, навіть загальногромадських більших починів поза СУА. Це був би вияв порядку і практичного планування. Навіть якби для цього треба заангажувати на деякий час платну канцелярійну силу, це дало б доказ нашого серйозного наставлення до праці. Виготовлення інформаційних листків, наприклад в часі виборів, або коли треба висилати телеграми чи листи до державних чинників (як у справі В. Мороза) усяка того роду інформаційна поміч зі сторони СУА піднесла б значно його престиж, очевидно, коли все це було б виконане на відповідному фаховому рівні.

Внутрішнє зміцнення і піднесення престижу СУА спричиниться до того, що придбання нового членства стане далеко легшим. Вимагає це зусилля і концентрації, але збільшення членства є кінцевим для існування і розвитку СУА.

Приходить тут на думку стаття, яка появилася у Свободі, де автор, пластовий виховник питається "де наші жінки і що вони роблять?". Він закидає СУА, що не зумів притягнути до виховної праці молодих освічених жінок, і пише про те, що "СУА повинен мати бодай 10 платних працівниць, щоб виконувати теренову працю" Він, мабуть, знає про виховну працю СУА, але вважає, що цього ще замало. Дійсно СУА взяв на себе великий обов'язок, — дошкілля, але чи громада дає якусь, хоч частинну, фінансову поміч? Чомусь бувші членки молодіжних організацій не спішають вступати в ряди СУА. Думаю, що це частинно наша вина. Не забуваймо, що живемо в конкуренційному суспільстві і, чи хочемо чи ні, ми мусимо про себе фахово інформувати наших потенціально членок.

(закінчення буде)

Жінки у боротьбі ЗАВОЛЮ

жіноцтво Америки, засновуючи 1921 року "Жіночу громаду" в Нью-Йорку. Ця жіноча організація згодом стає першим відділом Союзу Українок Америки. Кількаразово організує виставки українського народного мистецтва для американців у Нью-Йорку. Ці виставки здобули широкий розголос в американській пресі, як ось у "Нью-Йорк Таймс" — та ін. У зв'язку з родинними справами Марія знову їде до Галичини в 1930 році. Приїхавши стає свідком

СКУБОВА, МАРІЯ, медична сестра, громадська діячка, родом Тарнавська, народилася в селі Іванівка на Скалатщині приблизно 1880 року. Батько був дяком. Мати померла, коли Марії було шість років. Початкову освіту здобула в сільській школі. Маючи 18 років, вийшла заміж за багатого старшого і хворовитого чоловіка. Переселившись до міста, мабуть до Тернополя, вступає на курси акушерства. В році 1904 виїжджає до Америки. Переходячи через еміграційні перипетії, як теж через побутові труднощі поселення в новій країні, побачила, як безсовісно еміграційні агенти використовували та знущалися над бідними неосвіченими українськими дівчатами. Такі жорстокі обставини спонукали її організувати поміч для всіх тих, які цього потребували. Ставши членкою американського допомогового товариства "Лейдіс Ейд Сосаєті", вона від цього товариства старалася допомогти українським дівчатам, шукаючи їм відповідної праці, даючи їм притулок та захист. З приїздом більшої групи українців у 1907-1909 роках Марія організує "Український клуб", фінансує винайм клубової кімнати, організує бібліотеку, театральний аматорський гурток та хор.

1914 року повертається на Україну до рідного села. Але вибухає війна, і вона зголошується як медична сестра до австрійського війська. Працюючи в гарнізоннім шпиталі 15 полку в Карпатах, попала в російський полон. Була визволена під час обміну полоненими заходами Червоного Хреста. Під час Листопадового перевороту, Марія з власної ініціативи перебирає в Тернополі австрійський гарнізонний шпиталь від імені українців і працює в ньому до 1920 року. При цьому шпиталі зорганізувала санітарний курс, щоб вишколити собі помічників до праці в шпиталі. В 1920 році Марію приділено до фронтової армії і вона пішла на схід. Скоро попала знову в полон, цього разу в більшовицький, з якого втікає та повертається до Галичини. За свою працю була нагороджена Хрестом Симона Петлюри та Пропам'ятною воєнною відзнакою УГА.

У 1921 році повертається до Америки. Незабаром після приїзду починає організувати українське

Марія Скубова —
учасниця визвольних змагань

нелюдських знущань польської влади над українцями під час пацифікації. Фотографує численні жертви цих жорстоких знущань, привозить знімки до Америки та старається звернути увагу американців на цю справу як теж пише зізнання очевидця до преси. Доля цих фотографій не відома.

При кінці Другої світової війни Марія починає широку акцію допомоги українським біженцям. Вона зорганізувала Українську Секцію при Американським Червонім Хресті, допомогла в переселенні соток емігрантів з таборів ДП до Америки та помагала їм у перших кроках на новій землі.

Коли в Нью-Йорку почала організуватися Українська Вільна Академія Наук в 1950 році, Марія прийшла з фінансовою допомогою, щоб якнайскорше легалізувати цю інституцію.

Померла 11 квітня 1952 року в Нью-Йорку. Після смерті зорганізувався громадський комітет, який

мав зібрати фонди, щоб покрити кошти похорону та поставити пам'ятник на її могилі. Покійна все своє майно за життя роздавала на громадські цілі. Залишила доньку Іванну.

БІБЛІОГРАФІЯ: Некролог. Українська Вільна Академія Наук. "Аннали", т. 2 (4) Літо, 1952. стор. 345-346.

Домбчевська, Ірина. Тіням Марії Скубової. "Наше Життя", червень, 1952. стор. 8.

Скубова, Марія. "Спомини". Торонто, Накладом приятельки авторки, 1950. 31 стор.

Л. В.

СІЯК, СТЕФАНІЯ, родом Кобзей, санітарка, народилася в Делятині в родині адвоката, приблизно 1895 року (точна дата невідома). Була студенткою філософії у Львівському університеті. Одружилася з концепієнтом свого батька, д-ром Іваном Сіяком. Разом з чоловіком вступила до Українських Січових Стрільців і працювала в санітарній частині Червоного Хреста. За свою службу на полі бою одержала срібну медаль Червоного Хреста.

Згодом разом з чоловіком стала в ряди Української Галицької Армії. Сотник Іван Сіяк зорганізував "Залізний Загін", при якому створилася теж і дівоча сотня (четверта), до якої належала Стефанія. Сотнею командувала хорунжа Кривівна У бою 10 вересня 1919 року під Кривцем значна частина "Залізного Загону" разом з командиром та дівочою сотнею попадають у більшовицький полон.

Після визвольної боротьби сотник Іван Сіяк разом з Стефанією залишаються на Наддніпрянщині та замешкують в Харкові. Тут народжується їм син Стефан, приблизно 1920 року, та дочка Надія, приблизно 1923 року.

У Харкові Стефанія працювала в інституті дослідів над цукровим буряком. В 1933 році перенесено Стефанію на дослідчу станцію в Казахстан, де згодом її арештують і розстрілюють. Точна дата смерті як теж доля дітей невідомі.

БІБЛІОГРАФІЯ: Слобожанка, Надія. Наші визначні жінки. Ілюстрований календар-альманах "Жіночої долі", 1927. Коломия, 1926, стор. 52
Інформації: Оксана Сіяк-Шур.

Л. В.

Підпільна акція поміж Першою і Другою світовими війнами, а особливо її учасники, поринають наче б то у мряці забуття. Якраз тому, що їхня діяльність була законспірована, отже не нотована їхні імена покриває мовчанка, а може покрити забуття. Незалежно від того, чи згинули вони в акції, в тюрмах чи, може, наслідком пережитого уже на волі, треба про них пам'ятати. Зустріти можна учасників, членів організацій, які розказують про свої переживання, про тюрми, Березу Картуську, лягри. Хотілось би, щоб вони списали принайменше імена тих, що або віддали своє життя, або були готові його віддати за волю. Сьогодні згадаємо про дві такі постаті: Галину Столяр та Анну Ганкевич-Хоркаву.

СТОЛЯР, ГАЛИНА ЯРОСЛАВА, народилася 5 березня 1917 р. в Тернополі в священничій сім'ї отця Івана й Марії з Олексинів. Дитинство пройшло в Тербовельщині, в селі Хмелівка, де батько був парохом. В сім'ї були ще дві дочки — Ліда й Марійка. Середню освіту почала Галина в Тернополі, де закінчила чотири гімназійні класи. Опісля переїжджає до Львова та закінчує там з добрими оцінками гімназію "Рідної Школи" УПТ. В Тернополі належала до пластового спортового гуртка, яким керував Никифор Гірняк. У Львові продовжує пластову працю та стає членом Організації Українських Націоналістів. Опікується стрілецькими могилами на військових кладовищах Львова. Діставши матуру, п'ятиразово подає вступні заяви на університет, але університетська адміністрація за порадою поліції відмовляє їй вступу. Повернувшись до батьків у село Суховоля на Брідщині, провадить активну працю серед молоді. Стає членом студентського товариства "Смолоскип", організує імпрези, виступає з деклямаціями. Коли в Бродях проходить святкування 25-літнього ювілею "Просвіти", Галина Столяр приводить на цей здвиг зі сіл Брідщини 600 дівчат, яких зорганізувала для вправ до народніх пісень. З розвалом Польщі вертається до Львова та вступає до львівського університету на відділ української мови. Продовжує працю в ОУН. 7 вересня 1940 р. її арештує НКВД. При допитах Галину жорстоко мучили. Вона була суджена в процесі 59 арештованих націо-

Календарець СУА

8 березня — Бойківський вечір	1 Відділ, Нью-Йорк
16 березня — бенкет з нагоди 50-ліття СУА	1 Відділ, Нью-Йорк
20 квітня — передвеликодній базар	17 Відділ, Маямі, Фля.
17 травня — Свято матері	1 Відділ, Нью-Йорк
7 червня — піврічні сходи з рефератом на тему "Популярність української пісні"	1 Відділ, Нью-Йорк
20 вересня — зустріч молоді (забава з танцями)	1 Відділ, Нью-Йорк

налістів, в тому 22 жінки, членів ОУН. Підсудних засуджено 19 січня 1941 р. на смерть і перевезено до Бердичівської в'язниці. З приходом німців до Бердичева в'язнів звільняють з тюрми. Галина повертається до Львова, де її арештують німці. Чудом вдалося їй втекти з тюрми під час проходження підвір'ям. Вона виїжджає до Німеччини та вступає на університет у Мюнхені на стоматичний факультет. Проводить громадську діяльність між українськими робітниками, яких вивезено до Німеччини. Об'їжджає їхні осередки, провадячи освітню та харитативну працю. Одночасно з доручення І. Климкова-Легенди, члена проводу ОУН, стає зв'язковою між Німеччиною і Україною. В Берліні, на зв'язковій квартирі пані Гайдер арештує її німецьке Гестапо. Слідство переводить відомий з своєї жорстокости кат Вірзінг, який знущається над нею. Незважаючи на страшне катування не вдається видобути від неї ні одного слова. Галину Столяр замучили 26 листопада 1942 р. Щоб затерти сліди, повісили її на рушнику, мовляв, скінчила самогубством. Наступного дня винесли її тіло з келії, та де поділи його — невідомо.

Бібліографія: Лугова, Лідія. Життя і смерть Галини Столяр, закатованої Вірзінгом. "Український Самостійник", 14 травня 1950. Лугова, Лідія. За світлим покликом. "Наше Життя", листопад 1957.

С.Л.

Д-Р АННА ГАНКЕВИЧ-ХОРКАВА — В'ЯЗЕНЬ НОМЕР 33666

Народилася у сім'ї священика Михайла і Анни з Левицьких Ганкевичів, 19 грудня 1914 р. в Білявинцях. До школи ходила у Чорткові, а відтак до гімназії "Рідної Школи" в Станиславові. Тут саме вступила в члени ОУН і була його провідним членом, організуючи юначок. Опісля у Львові продовжувала діяльність та була зв'язковою. У 1939 р. її арештували поляки. Аж до вибуху війни перебуває вона у тюрмі на Лонцого. Як тільки її випустили, вступила на медичний факультет. Та студії не проходили у безпечній атмосфері. Час від часу мусить виїздити на село, щоб уникнути чергових арештів, яку проводили більшовики серед студентів особливо тих, які сиділи в тюрмі за Польщі. Незважаючи на такі умовини студії проходять успішно. Як про це розказують її товариші, її характеризувала здібність вчитися серед будь-яких обставин.

Наука приходила їй незвичайно легко, але жити доводилося у важких матеріальних умовинах та під постійною загрозою арешту. Те саме продовжувалося і з вибухом війни з німцями. Вкінці таки Аню в 1942 р. німці арештували і вона просиділа знову на Лонцого тим разом у німецькій тюрмі шість місяців. Дякуючи старанням Митрополита Андрея Шептиць-

Д-р Анна Ганкевич-Хоркава — член ОУН

кого її звільнили, і вона знову продовжує студії та свою працю зв'язкової ОУН. Видавалося, що почнеться її особисте щасливе життя, бо виходить заміж за Богдана Хоркавого, але три тижні після вінчання її знову арештують та вивозять до концтабору в Равенсбрік, а опісля до Нойбранденбургу. Чоловіка — члена УПА так і не довелося їй побачити. Він згинув не відомо докладно де.

Слухала з голоду виходить на волю після закінчення війни, відшукала родину і знову продовжує студіювати улюблену медицину. Закінчує студії у Німеччині, серед вічної небезпеки примусової репатріації. Вкінці разом з родиною переїздить до Америки і тут знову студіює щоб нострифікувати свій лікарський диплом і то навіть у двох Штатах. Цей короткий життєпис говорить сам про неї, без потреби додаткової характеристики. Незвичайна послідовність, сила волі та відданість каже їй не покидати у жадних умовинах ні студій ні праці у підпільних організаціях. Ті, кому довелося ділити з нею долю в'язнів, розказують, що була вона там підпорою, і піддержкою для своїх товаришів недолі. Такою ж опікункою повною серцею турботи була вона для своїх малих пацієнтів, бо вибрала вона собі якраз спеціальність лікарки дитячих хворіб. Десятки їх, а то й сотки мають у своїй пам'яті її добрий усміх, а матері пам'ятають її знамениті діагнози і поради. Такою ж приязною опікункою була для членів своєї ближчої і дальшої, численної сім'ї.

Її хвороба напевно була наслідком пережитих у тюрмах злиднів. Як лікарка мусіла бути свідомою її розвитку і неминучого закінчення-смерти, яка наступила 14 лютого 1974 р., але усміхатися не переставала до кінця. Напевно ніхто з тих, хто її зустрічав чи то в її лікарському кабінеті, чи то на товариських, чи громадських зустрічах не думав про те, що ця мила, усміхнена пані, це активна членка ОУН, підпільниця, колишній в'язень номер 33666.

У БРИТАНСЬКОМУ МУЗЕЇ В ЛОНДОНІ І В МЕТРОПОЛІТАЛЬНОМУ В НЬЮ-ЙОРКУ

I. ВСТУП

На території колишньої княжої Русі-України, яка сягала від Чорного моря аж ген на північ поза Новгород Великий, знаходять багато культурно-історичних скарбів.

Скарбом учені називають знахідку кількох і більше стародавніх предметів, які не завжди мають матеріяльну вартість, але для вчених — це дуже цінний науково-дослідчий матеріял. Вони, якщо вивчені, дають змогу пізнати культуру й багатство наших предків, їх мистецький смак, майстерські вмінності й мистецькі здібності майстрів, вказують, з якими народами Русь обмінювалася в давнину своїми культурними надбаннями, з ким вела торгівлю та й з ким воювала. Тож кожний скарб, можна знахідка — це закрита книга знання, і тому ними так дорожать.

Двадцять років тому появилася друком студія, в якій авторка-дослідниця описала 175 скарбів Русі-України. У праці точний перелік і опис усіх предметів, які знайшли в тих скарбах. Усі вони походили з часів від IX до половини XII ст. с. до Хр. Треба згадати, що з 175 скарбів 111 знайшли на сучасній українській етнографічній території, а з цього 39 у самому Києві.

У скарбах переважали золоті й срібні ювієрні вироби-прикраси, що їх носили наші княгині, княжни та багаті боярині.

Дослідниця описала тільки ті знахідки, що їх передано науковцям для вивчення.

Які їхні культурно-історичні вартості, нехай з'ясуєть два приклади з-поміж тих 175 скарбів. Київський скарб з 1906 року (про нього буде мова далі), який змістився в шапці робітника, тоді київські антиквари оцінили на 30 000 рублів. Кілька місяців пізніше його продали в Парижі за "кілька тисяч фунтів стерлінгів", а в Лондоні перепродали "багато дорожче". Скільки ж вартий інший скарб, анненківський з 1842 року, (про нього теж буде згадка), коли його золоті й срібні ювієрні вироби "ледве помістилися в двох мішках"? Це була б астрономічна цифра, якби не те, що його розібрали люди. А скільки дорогоцінних знахідок не потрапили до кабінетів дослідників і пропали для науки назавжди?!

2. КИЇВСЬКИЙ СКАРБ З 1906 РОКУ*

Тут коротко розкажемо про т. зв. київський скарб з 1906 р. княжої доби Русі-України домонгольського часу (до 1240 року), який тепер зберігається

Золотий колт з багатокольоровою перегородчастою емаллю з XII ст. Золото. В київському скарбі найдено подібні колти.

Silver earring in Kiev style, so-called because they were made only by Kiev jewelers with three fine openwork ornaments. Filigree, granulation.

частинно у Британському музеї в Лондоні, а частинно в колекції американського мільонера Пірпонта Морґана (1837-1913) в Метрополітальному музеї в Нью-Йорку.

Улітку 1906 року серединою Трисвятительської вулиці в Києві робітники копали рови й прокладали водопроводи. Напроти комплексу золотoverхового Михайлівського монастиря (зруйнували більшовики в 1934-36 рр.), викопали червону шиферну плиту, а під нею овальну бляшану коробку, в якій був захований скарб золотих і срібних прикрас та ще й інші речі з княжої доби XI і XII сторіч. Скарб був прикритий

червоною плитою, щоб його можна було легко відшукати, коробка ж обліплена глиною для охорони від вологости та вогню. Робітник, який викопав коробку, висипав усе з неї до шапки, а товариші й перехожі, які приглядалися праці, почали з шапки вибирати, що кому до вподоби. Коли ж побачив це бригадир відібрав від робітників та перехожих що можливо і заявив, що скарб викопали на міській власності, а не на приватній площі, тож він є власністю міста чи держави і його слід передати поліції.

Однак ще того самого дня він продав скарб київському торгівцеві-антиквареві Мойсеєві Золотницькому за велику на той час суму 200 чи 500 рублів.

Це було 5 липня 1906 року. Києви дізналися про знайдення скарбу з часописів та з балачок. Хитрий Золотницький виждав, поки розмови про скарб притихли й поробив з його предметів знімки. З ними пішов до проф. Володимира Антоновича й запропонував йому продаж скарбу за 30 000 рублів! В. Антонович, визначний український учений, історик і археолог, професор університету св. Володимира, знав вартість скарбу, але хотів його купити для університетського музею й тому оцінив на 5 000-6 000 рублів. Золотницький не погодився на ту ціну і пробував ще продати скарб музеєві Штігліца, але вже за 12 000 рублів. Коли й тут не пощастило, а скарбом зацікавилася поліція і навіть окружний суд у Києві, він виїхав крадькома 12 жовтня 1906 р. зі скарбом з Києва й появився аж у Франкфурті н/М. (Німеччина). Користаючи із своїх давніх зв'язків запропонував продаж скарбу цісарському придворному антикварові Гольдшмідтові.

Але ж київські вчені теж не здавалися. 23 жовтня 1906 р., через царського міністра закордонних справ вони повідомили закордонні музеї, що Мойсей Золотницький вивіз нелегально з Києва історичний скарб, який належить містові чи державі.

Коли ж про це довідався Гольдшмідт, відмовився від купівлі, а за Мойсеєм Золотницьким та за скарбом і слід пропав...

Та "гончий лист" київських учених діяв далі. І ось 29 грудня 1906 р. міністер закордонних справ Великої Британії повідомив царський уряд, що кілька місяців тому лондонський антиквар Муррей Маркс купив у паризького торговця старовиною "за кілька тисяч фунтів стерлінгів" (!) старовинну біжутерію, яка може бути розшукуваним київським скарбом. На нещастя, державна бюрократія в Києві справу занедбала, і 31 березня 1907 року прийшло знову повідомлення з Лондону, що між тим М. Маркс уже скарб перепродав "багато дорожче, як за нього заплатив" (!).

На цьому начебто й закінчилася історія київського скарбу з 1906 року.

Але не забували про скарб дослідники: 1957 р. ствердили, що М. Маркс продав скарб особі, "яка мала широкі приватні зв'язки", а саме американському мільйонерові й великому любителю старовини Піртонові Морганові.

Дальші дослідження виявили, що П. Морган залишив у своїй колекції золоті ювілерні вироби скарбу, оздоблені славною київською перегородчастою емаллю-склицею, а срібні передав чи продав 1907 року Британському музеєві в Лондоні. На щастя, дослідники, розшукали наш скарб у каталозі Британського музею, знайшли рисунок браслета, який їм нагадував пластинкові браслети княжої Русь-України. На їхнє прохання, дирекція музею прислала знімки предметів знахідки, в якій був браслет з інформацією, що це частина скарбу, викопаного в липні 1906 року в Києві на Трисвятительській вулиці.

Срібний перстень з XII ст. з княжим знаком Рюриковичів — тризубом. Вибивання. В київській скарбі з 1906 р. найшли подібні срібні перстені з двозубом.

Silver ring with Grand Prince's insignia — trident — from the XII century. Chasing. Treasures found in Kiev in 1906 included similar silver rings with bidents.

Тож не було сумніву, що це частина нашого київського скарбу з 1906 року. В музеї зберігаються: 1. дві пари срібних колтів з ажурною обвідкою; 2. десять срібних сережок київського типу; 3. три срібні перстені, два з них з рюриковичівським родовим знаком-гербом двозубом; 4. один срібний широкий пластичний браслет з фантастичними птахами й лілеями. (Це він навів на слід частини скарбу в Британському музеї); 5. один срібний браслет, витий

з дроту, і 6. два срібні злитки — грошові гривні київського типу.

Археологи перевірили всі матеріали, які відносяться до скарбу, і устійнили, що в колекції П. Морґана є: 1. три пари золотих колтів, вилжених багатокольоровою перегородчастою склицею, 2. пара золотих ланцюжків теж з перегородчастою склицею, кожний з них з десяти звен — золотих круглих щитиків получених малими завісками. Від 1917 року колекція Морґана є включена як цілість, до збірок Метрополітального музею в Нью-Йорку (Pirpont Morgan Wing). Там треба шукати золотих колтів і ланцюжків київського скарбу. На жаль, там немає таких точних інформацій, як у Британському музеї.

У скарбі були ще й інші предмети, але вони не збереглися. Кажуть, що там були золоті монети Володимира Великого, але вчені не впевнені в цьому.

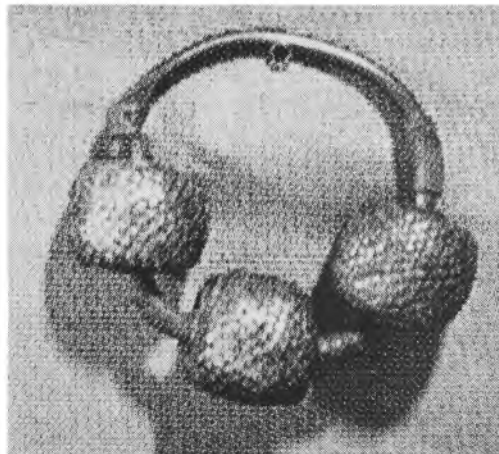
3. АННЕНКІВСЬКИЙ СКАРБ З 1842 РОКУ

Під час розшуків київського скарбу з 1906 року дослідники натрапили на слід кількох, теж золотих з передгородчастою емаллю-склицею, княжих жіночих оздоб з іншого скарбу.

У п'ятдесятих роках минулого сторіччя вибудували на руїнах Десятинної церкви в Києві (що її побудував кн. Володимир Великий) нову, меншу Десятинну церкву (зруйнували більшовики 1928 року). Під час розчищення фундаментів Володимирового храму 1842 року робітники будівничого А. Анненкова відкрили в таємнім сховку в апсиді руїн церкви велетенський скарб з княжої доби. Може, це був скарб, що його заховали оборонці храму, які згинували під руїнами церкви під час нападу татар 1240 року? Свідки знахідки розказували, що золоті й срібні речі скарбу ледве помістилися в двох мішках. У науковій термінології він називається анненківський скарб з 1842 року. На превеликий жаль, його стрінула така ж доля, як і київський скарб з 1906 року: його розібрали люди. Тільки 1880 року деякі речі купив відомий київський любитель старовини і колекціонер А. В. Звенигородський. У 1896-1912 рр. цілу його колекцію купив той же самий Пірпонт Морґан, і вона мабуть в Нью-Йорку. З анненківського скарбу зберігаються тепер у колекції П. Морґана три колти й два нецілі ланцюжки (по три круглі щитики). Колти й ланцюжки золоті, вилжени перегородчастою склицею, подібно як колти київського скарбу з 1906 року.

4. ЗНАХІДКА ПРОФ. О. ПОВСТЕНКА

Коли ми вже розказали про київський та анненківський скарби, то для цілоти пригадаємо, що пок. проф. О. Повстенко помістив у своїй незакінченій праці п. н. "Золотоверхий Київ" два знімки

Срібна серезжка-кульчик. Філігран. XII ст. Київський державний музей.

Silver Kolt pendant. Filigree. XII century Kiev State History Museum.

(на ст. 14 і 15). На них бачимо, м. ін., колти й ланцюжки подібні до тих з київського й анненківського скарбів. Як він пише, вони тепер зберігаються в Метрополітальному музеї в Нью-Йорку, у відділі Russo-Byzantine Enamel.

5. ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ КИЇВСЬКОГО СКАРБУ З 1906 РОКУ

Ми переповіли, якими крутими шляхами мандрував наш скарб, а тепер розкажемо про його ювелірні вироби — прикраси. Наш опис буде відноситися також до всіх подібних виробів з інших знахідок, бо всі вони мали те саме призначення, всі були виготовлені тією самою технікою і з такого самого матеріялу, їх зображення мали ту саму символіку й усі ділом рук наших київських майстрів-ювелірів княжої доби. Різниця між поодинокими виробами є тільки в подробицях і для нас вона несуттєва.

Безперечно, найцінніші — це золоті колти оздоблені-вилжени багатокольоровою передгородчастою склицею-емаллю. Київські ювеліри княжої доби славилися особливо виробами передгородчастої емаллі.

Колти мали форму кружків (діаметром 20-30 міліметрів), подібних до зерна сочевиці, — плоскі з випуклиною в центрі.

Ще донедавна не зовсім було ясно, як їх носили. Нині, на основі останніх наукових публікацій, знаємо, що з верхньої, тобто горішньої частини т. зв. кокошника, який був "дном" княжої вінця-корони, за виїмком частини над чолом, звисали ланцюжки з круглих щитиків. На долішніх кінцях ланцюжків, були завішені колти на каблучках, які з долішніми звенами-щитиками ланцюжка опали на плечі. Колти та щитики-

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Твори української культури, як пластичне мистецтво, пісня, музика, література, чи народна мистецька творчість, завжди викликали подив так нашої громади, як теж чужинців, коли вони мали нагоду та змогу з ними заізнатися. Такі нагоди бувають в українських та неукраїнських культурних осередках. В тих останніх ми звичайно не маємо впливу на вибір програми-змісту даного мистецького показу і на спосіб презентації та інтерпретації. Зате технічні та матеріальні засоби бувають багато корисніші від тих, що на них може спромогтися наша громада.

Не лише пересічні глядачі, але й неукраїнські мистецькі критики відмічають своєрідну вартість творів української культури, коли їх презентують на відомих сценах, чи в галеріях. Лише українська література не має ще достатньо перекладів, щоби й

звена були золоті й виложені склицею: колти з обох боків, а щитики тільки з одного. На одних і других зображені поганські символи, як ось "дерево життя", птахи з дівочими головами та інші фантастичні створіння. Після хрищення Руси появляються там християнські зображення: Христос, Богородиця, Іван Предтеча, апостоли, святі, янголи тощо. Коли ж християнство закріпилося, побіч християнських мотивів бачимо теж колишні поганські символи.

У Києві знайшли 1889 року золотий прикрашений склицею княжий вінець-корону. Він складався з семи щитиків і двох кінцевих трапезів. На щитиках були іконки Христа, Богородиці, Івана Предтечі, архангелів Михаїла й Гавриїла та апостолів Петра й Павла, а на трапезах "дерево життя" й дівочі голівки в діядемах. Вінець-корону датують кінцем XI ст. Це приклад, як поганські символи "похристиянилися".

Коли до цього вінця додамо колти на ланцюжках, то не буде тільки пустою фразою вислів, що вони "здобили шанобливі скроні зацних руських жон...".

Тут насувається думка: чи не варто б перевірити й на основі нових дослідів доповнити вбрання й княжі інсигнії, що їх тепер у нас демонструють під час незвичайно корисних і виховних показів історичного одягу Руси-України?

Не менш цікаві й дбайливо виконані срібні вироби. На срібних колтах зображені фантастичні птахи чи звірята, а краєм ажурна обвідка.

Срібні сережки з трьома ажурними срібними горошинками (т. зв. київського типу, бо такі виготовляли тільки київські ювеліри) носили так, що їх вплітали в волосся на скронях, над вухами або

тут доказати чужомовній публіці високу вартість творчости наших визначних письменників.

Кажуть: як тебе бачать, так тебе знають, цінять і шанують. І виглядало б, читаючи цих кілька рядків, що може все у нас в порядку: нас вже загально знають та цінять. На жаль не так воно є. Ми ще не маємо змоги самі по своїй думці достойно репрезентувати світові твори нашої культури. Ми завжди є залежні, даючи, напр., виступи молоді Студії Мистецького Слова, Театральної Студії, або концерти, вистави пластичного мистецтва, чи літературні вечори, від принагідних, доступних для нас місць та устаткувань, переважно не відповідних на такі імпрези, не раз таких, що є далекі від побажань і задумів мистецької репрезентації нашої культури.

Розглядаючи ближче цю проблему, находимо чи не одну лише розв'язку. Ми потребуємо г і д н о г о

нашивали на перев'язки, які носили на голові, на висоті чола.

На двоскладному срібному, широкому, пластинчастому браслеті бачимо в аročках фантастичні поганські символи, птахи й рослини-квіти.**

Є ще один браслет, витий із срібного дроту, якого кінці сплющені.

У скарбі було двадцять срібних перстенів, але з них збереглося лише три. На двох з них є рюриковичівські родові знаки-двозуби з розгалуженими горішніми раменами та перехрещеним долішнім.

Крім ювілерних виробів (до речі, жіночої біжутерії), із скарбу збереглися два шестигранні срібні злитки, дві грошові гривні т. зв. київського типу. Це не були гроші для щоденного вжитку, бо їх вартість була дуже висока. Це, називаючи нинішніми термінами, було ... велике банкове конто, призначене не на велику трансакцію!..

* * *

Хоча частина скарбу, яка збереглася не є велика, та скільки в ній дослідного матеріалу для вивчення життя-буття княжої Руси-України домонгольської доби!

А тепер одне запитання: може, хтось з ВП. Читачок бачив у Метрополітальному музеї в Нью-Йорку, а то й у Британському музеї в Лондоні, ці наші княжі ювелірні вироби?

Цікаво було б почути про це!

*До назви скарбу додається рік, бо, як ми бачили, є щонайменше 39 різних київських скарбів.

**Про такі браслети була мова в статті "Русалії-мандрівки в минуле" Слави Геруляк у "Нашому Житті" ч. 6, за червень 1974.

центру української культури і в Нью-Йорку і в репрезентативному місці. Нью-Йорк, як один із світових центрів культурного життя, найбільше надається для такої цілі.

Скажете: фантаст, мрійник!?

Лише групи фантастів сповняли і сповняють наші мрії. Мрійники створили Український Гарвардський Центр та інші наукові установи, мрійники побудували десятки українських церков та створили Церковний Фонд, мрійники побудували наші школи, молодечі оселі, дома і т. п. і все те протягом кількох років.

Тільки для розвитку та збереження української культури та для суспільної служби зроблено все ще далеко замало. А жертвенна громада існує. Все знаходяться жертводавці, що "кинуть" одну або кілька десятків тисяч, а тисячі наших громадян не відмовляються від скромніших пожертв. У нашому середовищі майже зникли "потребуючі", появились добре просперуючі підприємства та добре ситуовані професійні сили.

Така громада мусить спромогтися на сповнення в е л и к о ї мрії. Центр Української Культури міг би бути самовистачальною установою з державною підтримкою. Очевидно, що до планування такої акції

треба добрих фахівців, мабуть і неукраїнців: фінансистів, господарників, техніків проєктантів, знавців справи всяких ділянок культури.

Як референт справ документації української культури при Раді Культури СКВУ, склав я свого часу, ще перед конгресом, рамовий план створення Центру Української Культури. Очевидно — СКВУ не може "дати фондів" СКВУ може дати моральну підтримку та нагляд і апробату. Фонди мусить дати громада, якщо зрозуміє потребу та повірить у можливість сповнення такої мрії. Розроблення плану та переведення в дію належало б до кваліфікованих знавців.

Але... все ще говоримо про "мрію". А життя йде і ставить до нас "вимоги дня" сьогоднішнього дня. Ми м у с и м о заопікуватися негайно більшими чи меншими збірками творів української культури. Ми м у с и м о дати змогу багатьом колекціонерам передати у збереження свої збірки у певне місце, поки не запізно. Ми м у с и м о подбати про збереження і консервацію таких збірок!

Тож даймо змогу тим, що вже тим займаються, що це розуміють, що цим дорожать, зробити їхню роботу!

Михайло Пежанський

Тільки між нами і телефоном...

Мода, снобізм... і користь з них

Від часу ери Кеннеді в Америці поширилась серед середньої суспільної класи мода на культуру. Концерти, театри та мистецькі виставки здобули багато більше число відвідувачів, як в давніші роки.

Мода ця не оминула і наше суспільство. Від початку сімдесятих років у нас не тільки збільшилось число мистецьких виставок, але і число закуплених картин. Очевидно, число доларів, що наші мистці почали жадати за свої картини, також збільшилось. Та все це вийшло для загального добра: стіни наших помешкань набрали цікавішого вигляду (замість величезного дзеркала у вітальні — тепер там велика картина Мазепи, чи Мороза, чи Ека може навіть Холодного)...; коли прийдуть гості в хату є вже змога похвалитись наскільки ви поступові і маєте найновіше: картини Гуцалюка чи Лади, а може навіть Левицького або Вирсти; діти в хаті навчаться вимовляти і писати прізвище Гіздовського і зможуть похвалитися, що в них у хаті така картина, як колись була в Білому Домі.

Недавно моя знайома з великим згіршенням оповідала мені, як це "всі" тепер вже почали давати

своїм дітям по три імена, а колись це тільки у них в рідні такий звичай був: напр. Аполінарія, Надія, Ксеня, або Святослав, Богдан, Валентин. А тепер "масовий" звичай.

Я потішала її, нехай подумає про користь з цієї моди: діти будуть знати більше українських імен (якщо їхні батьки не будуть одразу старанно їх перекидати на Пітер, Єн чи Мері), і будуть вміти хоч підписатись так по-українському.

Аж одна найновіша мода. Колись наші люди з рідного "естаблішменту" мусіли мати в своїм помешканні *кабінет*. Тепер кабінет уже не вистачає. Тепер кожна хата навіть з тихими претенсіями на "культуру" та "естаблішмент" мусить мати ... *бібліотеку*. Прийдете до когось в гостину, і чуєте: "О, які ми раді. Чоловік зараз вийде з *нашої* бібліотеки..." (та чомусь часто ще чуємо "чоловік вийде", а не "моя дружина вийде з бібліотеки" — це повне "увільнення" наших пань не пройшло!) Та чи це зле? Подумайте: щоб заповнити кімнату книжками — треба їх купити. От це тоді користь нашим письменникам, що менше книжок триматимуть по пивницях;

Що з'ясувати?

АНДІЄВСЬКА, ЕММА. Роман про добру людину. Мюнхен: Сучасність, 1973. 292 ст. \$ 5. 95.

Відома досі як поетка, авторка симпатичного *Джалаліти* і роману *Герострату*, дала нам тепер серйозний і вартісний новий прозовий твір. Серед пекла діпісівських буднів і власного нікчемного життя людина шукає виправдання свого існування хоч одним добрим ділом. Від підсвідомого бажання до раптового усвідомлення підноситься звичайний спекулянт.

Сюрреалістичний стиль з видивами-снами, з потоками підсвідомості і гоголівським гротеском майстерно ужитий із власною відбиткою-печаткою авторки. У неї цікаві, довгі речення, часто ужита

це й корисно книгарням, не казатимуть: "ех, в нас книжки не йдуть!"

Діти, маючи 14 чи 16 років, не зможуть нарікати, що ми зовсім не-культурна нація. Завжди можете тицьнути пальцем на заповнені полиці, мовляв, хоч трошки культури треба мати, щоб щось поміж обкладинки книжок вложити...

Легко можна мати тему для розмови з гістьми: "Ах, Арка (чи Еко) знову цього не мав, треба було аж у Пролозі замовляти. А ця книжка з Плау в Тороні, а ця збірка з Української Книгарні в Едмонтоні, а Оріон у Філядельфії..."

Правда, часом доводиться досить намучитись, щоб ця кімната-бібліотека мала культурний вигляд. Наприклад, треба навчитися, як автори чи видавництва вибирають весело та цікаво кольори обкладинки. В Пролозі — звичайно все дуже мляве, сиве; в Гуменної "тяжкі" барви, в Понеділка вже дещо легші, в Марти Тарнавської — вже веселіші, а в Нью-Йоркській Групі живіші...

Ну от так ще й: прізвище прийдеться запам'ятати, а при витиранні порохи, чи поки гості придуть навіть... в книжку заглянути, перекинути оком, щоб можна скритикувати — чи наш автор ще позаду американських...

Отже таки користь буває і з моди.

Любов Калинович.

навіть базарна розповідь героїв і відвага називати речі своїм іменем є навіть додатньою стороною цього нового твору в нашій літературі, бо збагатив її майстерністю стилю і підходу.

ЕММА АНДІЄВСЬКА

Роман про добру людину

(присвячується Валентині Морозу) виняток ст. 285-286

А втім, не виключене, що він і взагалі балакав про щось зовсім інше, лише тому, що всіх поиняв особливий настрої, як це трапляється, коли відходить у безвість людина, до якої всі звикли, а Дмитрик устиг з багатьма на диво близько зжитися, його промова обернулася в головах слухачів, що згодом із шораз новими варіантами й подробицями пригадували святкування, на щось зовсім відмінне, до чого Дмитрик мав лише далекий стосунок, наче воно походило вже не з серця однієї людини, а з грудей усього людства, і лише випадково виголошували Дмитрикові уста, особливо чітко виопуклюючи окремі слова, що їх присутні, за малими винятками згадували в такій послідовності: «Хоч людина й покликана бути тільки доброю, безмежна доброта — рідке явище. Доброті природа відступила місця — лише, як виняткові з її правил. Добру людину нищать, затопчують, коли ж нема сили знищити, глузують, знущаються, і вона завжди гине. Але якби не народжувалася ця безмежно добра людина, яка нагадає нікчемним створінням про божественність, людського покликання, весь світ не проіснував би й миті. Все буття рознесло б на друзки, і воно ніколи не втілювалося б знову. Бо навіть злі, мерзенні й підлі креатури не проіснували б і одного віддиху, якби всього буття не виправдувало б існування безмежно доброї людини. Її затоптують, однак через неї, і то виключно через неї, рухається світ. А цією доброю людиною може бути кожний, перед кожним покладено цей вибір, і кожна людина мусить колись на нього зважитися, щоб сповнити те, для чого вона, може, тільки й народжується. І тепер настала моя черга».

* * *

КОГУТ ЗОЯ. Кучерявий дим: поезії. Літературний редактор: Богдан Нижанківський. Вступ: Уляна Любович. Обкладинка: Едвард Козак. Нью-Йорк: Слово, 1974 р. 120 ст. \$ 3. 50.

Часами потрібно відважного спостерігача, щоб вказати пальцем на громадське недотягнення і слабкі місця (багато порожніх кличів, крикливих, нещирих промов, несерйозних з'їздів і пишних бенкетів), як і часто особисте життя міщанського рівня (дорогі гостини, безперервна їжа, примітивні вартості і рутинна життя, що робить "власну самозахоплену тюрму"). Людина часто виростає роботом з накиненими вартостями, а потім виховує таких самих дітей.

І Зоя Когут на все це широко вказує, бо, як пише, "над болем нашим я болю".

Частина віршів цієї збірки є більш лірична з ноткою скептицизму про долю емігранта, чи про день коли треба відважитися зустріти другу половину віку свого життя. Сатира і скептицизм більш успішна, як інтимна лірика чи декламаторського покроя патріотичні вірші.

ЛМЛ Онишкевич

МОЛОДІСТЬ

Ранні світанки... Іскристі роси...

Молодість буйна!

Молодість боса!

Молодість має свої права.

Чому ж дивимось грізно й косо

На борсання молоді?

Їх слова

Можливо різняться від слів ужитих,

Які колись

Молоділи теж...

Наша молодість вже прожита,

Втиснена в рамки буднів

і меж...

І все ж таки — хто з нас не мріє вхопити

Хоч спогадом мить молодих горінь?

Дозвольмо ж і молоді палко горіти,

І теж помилятися,

Й також грішити,

Як вже согрішали сотки поколінь!

Зоя Когут "Кучерявий дим"

* * *

ГОРДІЄНКО, ГАВРИЛО. "Червона калина"; етно-ботанічна студія. Торонто, Вид-во "Хортиця" 1973. 94 стор.

У цій симпатичній книжці, яка появилася на нашому еміграційному книжковому ринку, автор старається пояснити значення калини, що стала символом-легендою в українській культурі та в народній творчості.

Автор подає зразки поезій, прози, народніх пісень, де зустрічаємо згадки про калину або й цілий твір присвячений цій рослині. Одночасно подає дані про калину (*Euroean viburnum*) з ботанічного аспекту — про її плоди, розповсюдження на Україні, різні види, застосування в народній медицині тощо.

Цікаво пояснено різні варіанти символіки калини як речника кохання, краси, вірності та як невід'ємної частини весільного обряду в українським народі. Книжка живо і легко читається. Шкода тільки, що автор не присвятив більше уваги досліддам і не провів глибшої аналізи символіки цієї надзвичайно любленої та шанованої рослини.

Книжка ілюстрована та включає бібліографію. Чепурно і старанно видана — корисний додаток для кожної домашньої бібліотеки.

С. Луцька

КАЛИНОВА БАЛАДА

Я часто не знаю. Не знаю, де хвилі
Стають золоті, де багряно-тривожні,
Не знаю, де міра вготована сили
Й нащо мої клітки дику спроможні.

Не знаю. Не відаю. І колінкую
Перед відомим (відомим для кого?).
Своєму коневі кую свою зброю
І в губи цілую зорю на дорогу.

Крапчасті напасті, роковані роки,
Чолості незвідані вади "не знаю".
Не знаю, де блиснуть вогнем мої кроки
І що принесе мені пам'ять з Дунаю.

Та знаю: мене колисала калина
В краю калиновім тонкими руками,
І кров калинова, як пісня єдина,
Горить в моїм серці гіркими зірками

Іван Драч

(З книжки "Червона Калина" Г. Гордієнка)

З ПЕРШОЮ ЗОРЕЮ

Помолюся за всіх.

Пригадаю усіх.

А тебе не було і не буде.

До господи зима принесла в хвартусі

Намистини калин:

На неділю — солодкі, гіркові — на будень.

Од червоних краплин

Заяскравляться губи.

Поможи розгадати, як зріє і коли

Перший паросток згуби.

Ольга Лубська

(З книжки "Червона Калина" Г. Гордієнка)

ПОДЯКА

Пані Олена Волошин зложила на мої руки 50. 00 на запасний фонд "Нашого Життя". Від імені редакції щиро дякую і передаю наші найкращі побажання та слова пошани і прив'язання

Уляна Любович

1 Відділ СУА, НЙ, почувается до милого обов'язку подякувати своїй довголітній, жертвенній членці пані Олені Волошиновій за щедрий дар у сумі 70.- дол., які вона зложила на потреби Відділу.

Сердешне спасибі та наші бажання багато Божих ласк, кріпкого здоров'я на довгі роки.

Управа 1 Відділу СУА, Н. Й.

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Опрацювала Світлана Луцька

УКРАЇНА

Підпільний журнал з України "Українські вісті" (ч. 7-8), який передано на Захід, приніс вістку, що Україною покотилася нова хвиля арештів та переслідувань. Такі українки були арештовані:

Лідія Гук, народжена 1936р., лікарка з міста Складовськ, Херсонщина, обвинувачена за статтями 187-І і 208 Карного Кодексу УРСР;

Катерина І. Гриценко, народжена 1943 р. на Київщині, обвинувачена за статтю 64 КК УРСР ("особливо небезпечні державні злочинці") у зорганізованні підпільної друкарні;

Іда Д. Коротчук, народжена 1938 р. на Луганщині, обвинувачена за статтю 64 КК УРСР у зорганізованні підпільної друкарні й виготовленні нелегальної літератури.

■ У Києві, у видавництві "Наукова думка", появилася в 1974 р. книжка Євгенії Сявалко п. н. "Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку". У монографії цікаво висвітлені традиції української народної педагогіки у вихованні підростаючого покоління. Авторка розкриває найважливіші аспекти народної педагогіки від часів Київської Русі по сьогодні. Є. Сявалко особливо зупиняється над виховною системою запорізьких козаків, впливів гайдамацького руху на молодь та застосовується над засобами розумного, морального та фізичного виховання. Поминаючи обов'язкову данину марксистсько-ленінській "педагогіці", це корисна праця, в якій узагальнюється багатовіковий досвід народного виховання.

■ Київський лікар, заслужений майстер спорту **Ніна Столярова** вже п'ятнадцять років виступає у складі збірної Радянського Союзу на міжнародних змаганнях стрільців. Нещодавно, на першості світу в Туні, Швейцарія (1974 р) здобула три золоті медалі — одну особисту й дві у команді в ділянці стрільства.

■ **Віру Бриндзей**, українську ковзярку з Івано-Франківського, недавно зараховано до збірної

команди Радянського Союзу. В 1971 р. Віра Бриндзей виграла в Цахкадзорі Кубок Ради Міністрів Вірменської РСР і стала майстром спорту. Нині В. Бриндзей двадцять два роки, вона студентка Київського інституту фізкультури, виступає в спортивній команді "Динамо". Її природне обдаровання, фізична сила, наполегливість та любов до ковзарського спорту — запоруки її дальшого успіху.

■ Ялта. Олекса Нирко, молодий бандурист і вчитель музики заснував десять років тому дівочу капелю бандуристів ім. Степана Руданського Капеля нараховує тепер 60 членок та виступає в Ялті, в Інтернаціональному Клубі Матросів, де грає звичайно для туристів та чужоземних гостей. По сьогодні капеля дала понад 700 концертів. Репертуар капелі складається переважно з українських народних пісень. Членки капелі це здебільша студентки Педагогічного Інституту Ялти, майбутні вчительки.

КАНАДА

■ Оттава. **Орися Прокопів**, студентка Слов'янських студій Оттавського університету недавно оборонила докторську працю п. з. "Українські переклади Шекспірових сонетів". Праця отримала високу оцінку академічного журі та одностайно була подана рекомендація на її друкування. Це є одна з перших більших студій у ділянці української шекспіряни, в якій розгорнена тема порівняльної українсько-англійської стилістики. Праця Орисі Прокопів нараховує 346 сторінок.

■ Вінніпег. З доручення Крайового Центру Українських Шкільних Рад оформлено Програмово-Підручникову Комісію для 1 — 4 клас українських рідних шкіл. У складі комісії: Іванка Качор — голова, Марія Юрків, Ярослав Кіташ — членки. Програмово-підручникова комісія перевіряє програми навчання та поручає підручники для потреб українського шкільництва.

США

■ Філадельфія. В жовтні 1974 р. з ініціативи 98-ого відділу СУА, засновано місцевий Комітет Оборони Валентина Мороза. Комітет складається з

3 листів до Редакції

Оживить трохи зміст "НЖ" бо зі зміною обкладинки змінився і зміст журналу ...на гірше.

Можу судити, бо являюсь передплатницею "НЖ" понад 18-ть років.

З привітом В. Гаврилова
Гартфорд, Конн

• Журнал наш стає щораз кращий і цікавіший, а ч. 10 74 р. таки було знамените! Відділ "Молода Муза" такий відсвіжуючий, також інформація, разом зі знімками про спонзорів стипендістів — дуже добра думка. Бажаю дальших успіхів!

З пошаною,
Надія Дейчаківська, Клівленд, Огайо

• Прошу передати моє щире признання пані Марті Тарнавській за дуже актуальну статтю в журналі "НЖ" ч. 10. 74. "Чи культура в нас тільки на експорт?" Потрібно громадських українських бібліотек. Таких статей частіше.

Стефанія Йопик, Едмонтон, Альберта, Канада

• Таки мушу написати те що раниць — непокоїть мою душу: *к р а л я і к н я з н и*. Чого краля?, де це взялося? краля по чеськи королева! Чому зійшли з правдивої, логічної гідної лінії: *королева і князівни* це наше рідне. Мала дитина скаже що

Відгуки

У виданні присвяченому 50-літтю вразила мене стаття про те, що так мало пань займаються перекладницькою справою. Залучую свої коментарі на цю тему.

КОМІТЕТИ ЧИ ПАШТЕТИ?

Я переклала поезію в підноси:
Рівними ямбами лежать кабаноси,
Порцелянова суть місячної ночі
Відзеркалена у барві бешамелевого соусу.
Компоную музику для терки, для сушарки,
Акордом властним вмішуюсь у сварки.

Що краще-книжка без читача
Чи естетично порізана редківця мала?

бім

королева завершує державу, а князівни її родички — найближчі королеві.

А коли вже к р а л я — значить завершує красу. Тоді її прибічниці красиві дівчата, отже повинно б бути *краля зі своїми красунями*.

Дайте відповідь на ті запити
А. Біловус, Дітройт

• Так якось скоїлось, що я став читачем Вашого цікавого журналу "Наше Життя". Воно фактично відзеркалює наше життя й щоденне й святочне. Є тут багато про жінок, але є теж дещо й про чоловіків, про конвенції, уродини різних відділів, про Мороза, дітей і матерей, є проза й вірші. Одним словом журнал "НЖ"

намагається задоволити різне око читача.

З вересня 1974 в ч. 8 є теж віршова поезія "Земля" Стефанії Гурко. Прочитав я "Землю" два рази й побачив, що п. Стефанія зробила деяку кривду зарівно замужній, як і незамужній жінці. Я думаю, що завдання жінки переходять далеко межі "Кохати й родити", вони сягають своїми іменами ряди професур, політиків, патрійотів, незломних працівників на народній ниві. Ця поезія — думаю — понижує авторитет жінки і віє від неї неприємним на читача.

Така моя думка — й її прошу прийняти як один з голосів читача

Остаюсь з пошаною
Пилип Демус, Мокена, Іллінойс

шестеро жінок у віці 20-30 років який очолює Уляна Мазуркевич. Комітет вислав 5,000 листів до президента Форда і сенаторів Ската, Швейкера, Джексона та провадить акцію висилки телеграм до Владимирської в'язниці в Мордовії. З ініціативи комітету поблизу головних доріг Філядельфії прикріплено 1,000 транспарентів з написом "Допоможіть Морозові" і телефоном де можна одержати точніші дані про цю акцію. Льокальна американська філядельфійська преса помістила інформаційні статті про діяльність та ціль комітету.

■ В Єйлському Університеті, в Коннектікут впродовж шкільного 1974-75 року був проваджений в славістичному відділі університету, курс української літератури. В осіннім семестрі викладачем курсу була мгр. Валя Ширай. У веснянім семестрі курс переводить д-р. Ольга Дигдалевич-ДеляКава.

■ Чікаґо. В днях 6-8 грудня 1974 р. відбулася образотворча виставка мисткині **Галини Новаківської**. Виставлено 34 картин На особливу увагу заслуговують олії "Князь Ігор", "Осінні трави".

Виставлено також декілька абстрактів та ікони виконані на склі. Виставка була успішна. Всі картини були продані.

■ Нью-Йорк. В майстерні-гончарні Слави Геруляк відбулася в лютому 1975 р. перша виставка витинанок, поетки **Віри Вовк**, яка постійно проживає в Бразилії. Виставлено 30 експонатів зроблених з кольорового паперу. Витинанки це давня форма українського народного мистецтва, практикувана по українських селах. На основі народної орнаментики Віра Вовк старається створити свій власний стиль і привернути увагу до цієї дещо призабутої форми народного мистецтва.

■ Газета "Геральд Ньюс", яка виходить в Ратерфорді подала у числі з 12 грудня вістку про те, що дві мешканки тієї округи, Ольга Ставнича та Каміля Смородська, вибрані до Головної Управи СУА. При тому подана інформація про Союз Українок, про конвенцію і у загальному про цілі і діяльність цієї організації. Допис ілюстрований знімками згаданих членок Головної Управи СУА.

ЯК ПИСАТИ (докінчення)

Виринає чергове питання — як писати? Проблема важка й складна. Навіть люди з досвідом, практикою й „набитою рукою“ мають деколи труднощі сформулювати свої думки на письмі. В голові укладається, а станеш писати й думка губиться, розвівається, не хоче вкладатися стилістично в зрозумілу фразу, речення, бракує слів, тощо. Частий є образ людини, що обтирає перо об волосся, маже олівцем всякі фігурки на папері, починає писати й після кількох написаних фраз мгне папір і кидає лист за листом у кіш. Це „страждання тих, що пишуть“...

Процес писання починати так: з'ясуємо собі точно тему — про що маємо писати. Зберім докладно матеріал, всі факти перевіримо, їх джерельно, передумаймо все детально. Укладім собі в голові хід думок. Тоді зробім на папері плян (диспозицію). Підождімо моменту, коли ми найкраще розположені до писання. Тоді починаймо писати. Найважливіші факти на початку, потім менше важливі, аж до деталей, які даємо на самому кінці й без яких допис есентуально може обійтися без втрати для цілості. Писати так, щоб у перших двох-трьох абзацах (розділах) було вміщене все, що для події найістотніше (згадана раніше система „оберненої піраміди“). Пишім, розвиваючи накреслений попередній плян (диспозицію). Пишім короткими реченнями, щоб було ясно читачам. Пишучи, послуговуймося прависписним словником — найкраще Григорія Голооскевича.

Написавши, не заклеюймо зараз у конверт, але прочитаймо раз і другий, чи все написано гаразд, чи чого не пропустили, чи можна щось сказати ясніше, може треба щось додати або викреслити. Чи не поплутали чого, чи не розбиваємо цілості. Треба дивитися, щоб побудова (конструкція, архітектоніка) написаного була струнка, ясна, плянова, щоб думки плили логічно, забувлювалися одна за одну. Не губімся в зайвих деталях, напр. одна дописувачка почала пи-

сати про участь Відділу в міжнародному фестивалі, але так захопилася описом традиційних українських страв, що відступила від істоти допису й почала дрібничково описувати, як закришували борщ, присмаковували його, як місили й ліпили вареники, як різали шкварки на шматочки й як ці шкварки нагадували їм Рідний Край і витискали сльози з очей... з туги за втраченою батьківщиною...

Переписім допис „на чисто“, найкраще на писальній машинці, або найвиразніше рукою. Перевірмо правописні й машинописні помилки, тоді підпишім допис повним іменем і прізвиськом (анонімів редакції не друкують), подаймо свою адресу, долучім супровідного листа й шлім до редакції.

Машинкою, чи рукою — пишть на одній сторінці аркуша, залишайте ширший відступ між рядками для редакційного втручання, залишіть з лівого боку маргінес.

Пам'ятаймо, що написаний за вимогами журналістичної практики допис має куди більшу шансу бути надрукованим, ніж недбало приготований, який часто йде до „резервових“ матеріалів, тоді до „невикористаних“, врешті втрачає актуальність і опинюється в... коші. Не зробіть так, як одна пресова референтка, що прислала допис з нотаткою: „Я написала, як уміла, робіть собі з тим, що хочете...“

Перед висилкою добре дати прочитати допис сторонній людині. Найбільші письменники перед друком своїх творів давали їх читати стороннім людям і прислухалися до їх зауважень. Правильне становище одного Відділу, який не міг собі дати ради з дописом і написав до редакції „Нашого Життя“: „Присимо, щоб редакційна колегія упорядкувала цей допис за правилом і порядком до Ювілейної Книги“. Чемно, широко, із свідомістю своїх сил і спроможностей...

З хвилиною, коли пресова референтка вкинула листа в поштову скриньку на адресу редакції, вона ввійшла в нову ділянку своєї діяльності — в ділянку взаємин із редакцією журналу, чи часопису.

Це важлива й делікатна справа й від взаємин, які укладуться між пресовою референткою й редакцією залежить успіх праці обох сторін.

Посилаючи допис, напишіть супровідного листа. Лист має бути втриманий у діловому, чемному тоні. Не ставте вимог, реченців, не погрожуйте. Редакції позасоюзних публікацій не мають обов'язку містити наших дописів, воги роблять нам чемність і прислугу й це треба оцінити. Напишіть: „Прошу помістити допис по змозі якнайшвидше“, або: „Нам залежить на швидкій появі допису, й будемо вдячні, якщо він скоро появиться“. Наші редакції мають мало місця й деколи допис мусить підождати. Не бомбардуйте редактора листами ані телефоном про прискорення. Коли допис залежується, напишіть ввічливу пригадку. Коли редактор поміщує ваші дописи, не забудьте при кінці року з гагоди зборів вислати йому письмову подяку.

Всі редакції застерігають собі право правити мову й відредаговувати матеріали, тобто скорочувати їх, випростовувати стиль, робити неістотні зміни в присланому тексті, достосовувати їх до потреб і вимог своєї публікації. З того приводу буває найбільше непорозумінь між дописувачами й редакціями. Але таке право редакцій і з цим треба погодитися.

Редакція „Нашого Життя“ раз отримала листа з закидом, що вона „спотворила“ допис. Після перевірки показалося, що в дописі проведено нормальну редакційну роботу й на тому допис тільки скористав. Немає такого редактора, що спотворював би дописи, бо він не міг би займати свого відповідального посту. Загальні принципи взаємин співробітників-дописувачів з редакціями стосуються і пресових референток.

Цей жмут спостережень, зауважень і практичних порад бодай у деякій мірі пригодиться пресовим референткам, полегшить їм працю й спричиниться до налаштування добрих взаємин між ними, їх Відділами й редакцією „Нашого Життя“.

ВИСТАВКА НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА ПІД ЧАС XVII КОНВЕНЦІЇ

Виставка народнього мистецтва: весільний стіл, біля нього Сузанна Цегельська-Рак у гуцульському одязі.

Виставка народнього мистецтва: Сузанна Цегельська-Рак і Наталка Попель у гуцульських одягах біля різдвяного стола.

Народня ноша. Ірина Куровицька у буковинському одязі.

Мистець Слава Геруляк при гончарському колі.

Станок писання писанок: пояснює Леонтина Гошовська, слухає Ен. Ендерсон з "Вуменс Дей Магазін"; на дальшому пляні різьбар мистець Михайло Черешньовський.

Надя Кулинич і Галина Кандюк вишивають; на дальшому пляні дівчата у народніх одягах вітають гостей хлібом-сіллю.

НАШІ СВІТЛИЧКИ

Б.Д.

Однією з точок Резолюції Виховної Ділянки XVII Конвенції США є "Присвятити один місяць в році для популяризації ідеї дошкільного виховання". Виховна Референтура проголошує саме місяць травень Місяцем Дошкільця (гляди "Вісти з Централі"). Вибираємо травень, щоб був час приготуватися до нового шкільного року, а ще й тому, що в нім обходимо День Матері. Якраз матерям треба найбільше зрозуміти вагу дошкільного виховання.

В американському світі дошкільне виховання стало дуже популярне і навіть "модне". Для нас українців воно ще більше побажане й потрібне, бо через нього дитина не тільки буде розвиватися психічно, але ще й сприймати любов та пошану до свого рідного. Психологи твердять, що для кожної людини період до шостого року життя є найважливішим та вирішальним, тому ми повинні подбати про те, щоб впоїти в дитину в тім часі почуття приналежності до українського середовища, яким вона має опісля гордитись, а не встидатись. Також вивчення рідної мови та свобідне уживання її, це немов дорогоцінний дарунок дитині, бо в пізнішому віці це вимагало б далеко більшого зусилля. Та не тільки матерям треба усвідомити собі важливість посилення дітей до світличок. Зрозуміння для світличок і їхня підтримка є потрібна й в церковних кругах та в усього громадянства, бо виховання дітей залежить від добрих світличок, що стануть підвалиною наших шкіл і церков. Виховання нового покоління мусить бути завданням усіх, кому лежить на серці збереження української спільноти як суцільної одиниці, свідомої нашого українського я!

Ірина Лончина

ОКСАНА ФЕДОРОВИЧ

ДЕНЬ У САДОЧКУ.

Дошкільний вік дитини це найважливіший період розвитку, який формує психічно інтелектуальний виховний напрямок. Тому садочок являється дуже важним посередником того напрямку. Садочок це перша виховна інституція, що має полонити та заманити дитину, яка робить свій перший крок у суспільство для неї чуже й невідоме. Тому дуже важливо, щоб було приманливе приміщення — соняшна причепурена дитячими образками кімната, добірні забавки, відповідні столики, стільчики і т.п. Завжди усміхнена, ввічлива садівничка має заступити матір, а невідомі личка інших дітей невдовзі мають стати найближчими друзями.

Деякі діти входять сміливо у нове середовище, навіть з великою цікавістю. Проте, деякі, соромливі, непевні й плачуть, бо психічно ще не готові сприйняти раптову зміну. Однак, всі діти люблять свій казковий світ однолітків і в такому середовищі вони почуваються найщасливіші й повинні зарання в нім бути. Садівничка має стати тим посередником — керівником того казкового дитячого світу й мусить вміло пристосуватися до психіки й зацікавлення дітей.

Наприклад: Не муситься так приписово пошкільному починати садочок молитвою. Не всі діти три-чотирилітні розуміють значіння молитви, тому деякі починають плакати, а другі собі. Не можна їх силувати — це перший крок до ворожнечі.

Зате можна починати руханковими вправами при розповіді: Як будимось то натягаємось, рухаємось, підскакуємо — досягаємо на дереві черешеньки. Діти імітують всякі рухи і рахують до десятих за садівничкою. До півроку навчається рахувати до десятих і запам'ятають фізичні вправи.

По руханці відпружуються, стріпають ручками та слухають розповідь про поїзд. Робимо поїзд: стають один за одним, ловляться за плечі, топчуть ніжками — кричать — ша..ша..ша.. шу..шу..шу., свисток гуде гу.! гу.! гу.! Захоплені такою жвавою забавою діти вже заприятнілися зі садівничкою.

Тепер садівничка закликає дітей до молитви, подякувати ангеликові за щасливу подорож до садочка. Діти вже беруть участь без опору. Краще навчити дітей спершу легшої молитви "Ангеле, Боже, хоронителю мій", пояснюючи молитву в часі вимовлювання. По руханці і молитві діти радо сідають за столики. Роздати їм картки із відбитим крапками ангелом (про якого була мова у молитві). Коло ангела одна велика друкована буква А а друга буква а, зазначена крапками. Показати дітям викінчену картину вже замальовану.

Роздати кожній дитині по одній кредці одного кольору. Показати кожній дитині зокрема, як тримати кредку, як слідкувати по крапках, та як закредкувати образ. Назвати колір кредки " — жовта". Діти повторяють. Достосувати відповідний вірш до букви А й ілюстрації — говорити помалу вголос. — Діти повторяють А — це ангел легкокрилий

Непомітно та з приємністю виконали діти велике завдання. Садівничка схвалює працю **всіх** зокрема. Дискутують вільно. Заохоче дітей розповісти батькам про свої осяги у садку, та наказує, щоб кожний повісив свій рисунок вдома над своїм ліжечком.

Для безпеки журналу „Наше Життя“

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

До кінця січня 1975 р. зложили:

Окружні Управи і Відділи СУА	25,839.28 дол.
Поодинокі особи	4,106.40 дол.
Разом	29,945.68 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНІЙ ДАТОК!

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "НЖ"
впродовж січня 1975 р. наспіли
такі пожертви:

Відділи СУА:

28 Відділ — Ірвінгтон 112.00 дол.
93 Відділ — Гартфорт 100.00 дол.

Разом 212.00 дол.

Особисті пожертви:

по 100 дол. — Іванна Михайленко,
Канада,
по 85 дол. — Марія Юзефович,
Чикаго,
по 40 дол. — А. Білоус, Дітройт,
по 20 дол. — В.В. Величко, Ютика,
по 10 дол. — Галина Канда,
Вашінгтон
по 5 дол. — Христина Навроцька,
Нью-Йорк,

Разом 267 дол.

фін. секр. **Поля Книш**

ДО ОКРУЖНИХ УПРАВ:

Пригадуємо, що всі Округи повинні імпозантно відсвяткувати 50-ліття СУА. Просимо ласкаво подати до відома Централі намічені Вами дати святкувань.

Вже відбулися Окружні З'їзди в таких Округах:

26. січня б.р. в Окрузі Дітройт. Екзекутиву репрезентувала заст. голови Любослава Шандра. Головою Округи обрано Миртел Слабі.

2. лютого в Окрузі Чикаго. Екзекутиву репрезентувала заст. голови Христя Навроцька. Головою Округи обрано Дарію Маркусь.

9. лютого в Окрузі Нью-Джерзі. Присутньою була голова Іванна Рожанковська Головою Округи обрано Ольгу Цар.

ДО ВІДДІЛІВ:

Майже всі Відділи відбули свої річні Загальні Збори. Просимо негайно вислати адресар ново-

обраної Управи Відділу (рожеві листки) до Централі. Важко комунікуватися з Відділами не маючи адрес голів. Звертаємо увагу, що звіти усіх референток повинні бути вислані разом: один комплет до Централі, другий до Окружної Управи.

Ще раз повідомляємо, що бюро Централі та адміністрації "Нашого Життя" перенесено до Нью-Йорку:

108 Second Ave
New York, N.Y. 10003

Задоволені діти миють ручки і їдять другий сніданок. Опісля, якої півгодини свobodно й самостійно граються разом різними забавками. Садівничка тільки спостерігає. В тому часі можна заграти українську плитку. В гарну погоду виходять на двір погратися на свіжому повітрі. Після такої перерви — відпруження та товариської забави, можна розказати, ще краще прочитати казку з показом ілюстрацій. Діти на зміну сідають півколом на підлозі. Щоб зацікавити дітей слуханням казки, треба казати їм брати участь у розповіді. Напр: "з лісу зайчики ішли"... Садівничка питає "хто йшов з лісу?" Діти відповідають "зайчики" і т.д., і так всі беруть участь. Опісля роздати плястеліну — усі ліплять зайчика, за вказівками: так робимо тулуб, так голову, а

так робимо вухка і т.д. — всі повторюють слова і ліплять із великою охотою і допомогою садівнички. Під час праці ведеться дискусія про зайчиків: хто бачив зайчика? яке хутро має зайчик?, який хвостик і т.д.

Час знову порухатися і заспівати пісеньку, одну чи й більше, та конче треба пристосувати якісь вправи. Спершу треба познайомити дітей зі словами, дещо пояснити. Діти повторюють слова вголос. Познайомлені з піснею, починають співати та імітують рухи: та-ра в похід пора — діти творять коло, машерують, трублять у труби, б'ють у барабан. Після тригодинної програми, діти набавилися досхочу і багато скористали легко у формі забави.

Культ-освітня референтка СУА Любов Волинець перешле в найкоротшому часі Округам матеріали про писанки, опрацьовані давніше Славою Сурмач та Тетяною Кошиць.

Референтка зв'язків СУА Каміля **Смородська** передала через радіо "Свобода" інтерв'ю про діяльність СУА та його акцію в обороні Валентина Мороза.

Українська радіева програма п-ва Самбірських в Чикаго передала слово заст. голови СУА Христі Навроцької, яке вона виголосила на Окружному З'їзді в Чикаго дня 2 лютого 1975 р. В цей спосіб слухачі довідалися про завдання та пляни СУА у ювілейному році.

Виховна Референтура Головної Управи СУА повідомляє про розподіл обов'язків між двома референтками, а саме: Контакт з Окружними Радами та дописування до "Нашого Життя" буде належати до Ірини Лончини, а справи організацій нових світличок та видавання матеріалів до ведення курсів для учительок, як також посібників для світличок, до Дани Дикої.

Склад Виховної Комісії при Головній Управі: Віра Андрушків, Ляриса Гіссо, Ліда Казієвич, Зірка Кларк, Олена Климишин, Сестра Мироня, СС., Тетяна Назаренко і Мирослава Стефанюк — всі з

Дітройту, а Дарія Маркусь і др. Семчишин з Чикага.

Одним з найважливіших завдань Виховної Референтури є організація та ведення світличок. Щоб ця важлива справа знайшла зрозуміння в найширших колах нашого суспільства, Виховна Референтура при Головній Управі проголошує місяць травень **Місяцем Дошкілля**. Просимо всі Округи продумати спосіб проведення відповідної акції, щоб спопуляризувати Дитячі Світлички та вибороти їм належне місце в наших громадах!

Ірина Лончина й Дана Дикий Виховні Референтки Головної Управи

Стипендійна акція для молоді у Бразилії

зложили у січні 1975 р.:

ВІДДІЛИ СУА:

10 Відділ, Філядельфія	100 дол.
49 Відділ, Бофало	40 дол.
68 Відділ, Сиракюзи	150 дол.

ОСОБИ:

др. Володимир Гординський, Ньюарк	100 дол.
Оленка Юрчук, Ірвінгтон	100 дол.
Дарія Каранович, Ньюарк	50 дол.
М. Р. Кецали, Чикаго	50 дол.
др. Д. Р. Богачевські, Вієнна	15 дол.
Надія Гадзевич, Бофало	10 дол.
Софія Шумська, Філядельфія	5 дол.

Разом 620 дол.

Журнал для бабусі у 1974 р.

Від ряду літ наші Відділи і читачки жертвують передплату "Нашого Життя" для самотньої старшої жінки в Європі. Це гарний подарунок, що лучить її з усім організованим жіноцтвом.

У 1974 р. уфундували передплату для бабусі Відділи — 12 у Клівленді, 16 у Міннеаполісі, 20 у Філядельфії, 22 і 29 у Чикаго, 48 у Філядельфії, 54 у Вілмінгтоні, 59 у Балтиморі (2 передплати), 64 у Нью-Йорку, 91 у Бетлегемі (3 передплати), 95 у Байоні.

З-поміж наших читачок уфундували в 1974 р. — Володимира Брикович, Філядельфія, А. Вояковська, Сиракюзи, М. Ганас, Гемилтон, М. Дзюблик, Лейквуд, С. Жуковська, Ріго Парк (2 передплати), І. Качанівська, Філядельфія (2 передплати), Є. Олексинин, Гартфорд, Іванна Парфанович, Бофало, Варвара Паско, Дітройт, Надія Полух, Гелф, С. Питляр, Нью-Йорк, О. М. Салдит, Бофало, Самопоміч, Чикаго, М. Татарська, Філядельфія, М. Харина, Філядельфія, О. Целевич, Нью-Йорк.

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

В тридцяту річницю вінчання Григорія і Леонтини з Федорчаків Галяженко, членки 63 Відділу СУА, багато щастя і кріпкого здоров'я, сестрі і швагрові бажає від родини

СТЕФАНІЯ ВІРСТЮК

При тій нагоді складаю на пресовий фонд "Нашого Життя" 20.-дол.

З нагоди відзначення моїх уродин членками 51-го Відділу, Мілвоки, Віс., пересилаю 10 дол. на передплату журналу "Наше Життя" для бабусі.

Надія Шимоняк

ПОДЯКА

Складаю щирю подяку 57-му Відділові СУА в Ютиці, якого я є довголітньою членкою за увагу для мене та надання мені почесного членства Відділу та з цієї нагоди одержаний від Відділу подарунок — передплату "Нашого Життя" відступаю на користь "Бабусі".

Ольга Літинська
членка 57-го Від. СУА в Ютиці

Ця передплата "Нашого Життя" припала п-ні Ользі Суходоляк в Бразилії.

Редакція

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬСЬОМИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ДРУГЕ

ДЕНЬ 8. БЕРЕЗНЯ

Багато шуму знялося довкруги цього дня у вільному світі. З нагоди Міжнародного Року Жінки Об'єднані Нації проголосили 8. березня — Днем Жінки у цілому світі. Передше його святкували тільки в Сов. Союзі. І в нашій свідомості він пов'язаний із поневоленням жінки і цілого нашого народу.

Цікаво буде встановити, що дату 8 березня не вдумали більшовики. Її ухвалила міжнародна конференція жінок-соціялісток, яка відбулася в 1910 р. у Копенгагені, Данія. Тоді то проголошено його днем солідарності всіх працюючих жінок у боротьбі за політичні й економічні права. Жінки-соціялістки святкували його в крузі своїх однодумців у наступних роках і щойно після більшовицького перевороту перейняли цей звичай окупанти нашої країни. У країнах Заходу цей звичай не прийнявся, дарма, що був ухвалений на Заході.

Західне суспільство теж відчуло потребу поклонитися жінці в ході міжнародних подій. Ініціатива вийшла зі З'єдинених Штатів Америки, коли то вперше встановлено День Матері у другу неділю місяця травня. Цей звичай широко прийнявся по цілому світі за винятком країн советського бльоку. З огляду на інший зміст свята — День Матері має чуттєвий характер. Не зважаючи на те, чи святкують його в родині чи в школі — це свято радості й подяки.

А тепер накинено Заходіві дату, яка має символізувати боротьбу за права жінки. Деякі країни вже заповіли імпрези, пов'язані з тим днем, а Об'єднані Нації в дні 8. березня відкривають виставку світлин, присвячену вкладові жінки у життя суспільства. Не можемо й ми, українське жіноцтво, поминути того дня. Та ми наповнимо його іншим змістом. Він не буде в нас днем солідарності чи днем подяки, а — Днем Молитви за поневолену українську жінку.

Комісія Оборони Переслідуваних при СФУЖО, якої головою стала відома громадська діячка Уляна Целевич — опрацювала плян дії на 1975 рік. День 8. березня буде першим виступом українського жіноцтва в обороні своїх посестер. В тому дні полинуть наші молитви до Господа Бога за все жіноцтво в Україні. Згадаємо не тільки жінок-в'язнів, які відбувають суворі присуди в концтаборах. Але й жінок-колгоспниць, і робітниць, які виснажуються на

важкій роботі, жінок-фахівців, що їх висилають на працю поза межі України, жінок-матерів, які потайки вчать своїх дітей молитов.

І в тому дні звернемось до всіх чинників західного світу, які відповідалні за Міжнародній Рік Жінки, із відповідним письмом, що опише наш підхід до того Міжнародного Дня. Це буде перший крок в обороні жінки в Україні, що вийде від нас з нагоди Міжнар. Року Жінки. Про дальші наші пляни будемо наших читачок інформувати.

ПЛЕНАРНІ НАРАДИ СКВУ

У днях 1, 2. лютого 1975 р. відбулись у Торонто Пленарні Народи Секретаріату СКВУ. Вони були получені з цілоденною нарадою Комісії Прав Людини 31. січня 1975 р.

Управа СФУЖО присвятила цій події велику увагу. Згідно з новим статутом СФУЖО займає місце в Президії Секретаріату, отже слідкує безпосередно за ходом справ. У Плен. Народах брали участь і промовляли — голова СФУЖО Стефанія Савчук і членка Секретаріату Ірина Пеленська. Окрім того були присутні членки Управи СФУЖО — Лідія Бурачинська, Євгенія Янківська, Уляна Целевич, Леоніда Вертипорох, Ярослава Зорич, Марія Солонинка, Олександра Ковальська, Ганна Ганківська.

Найбільш видатна участь СФУЖО була в нарадах Комісії Прав Людини. В обговоренні поодиноких ділянок праці виступили — Уляна Целевич ("Міжнародній Червоний Хрест") і Ірина Пеленська ("Міжнародні Жіночі Організації"). При обговоренні пляну праці виступила Ірина Пеленська, реферуючи Міжнародній Рік Жінки і пов'язані з ним можливості. Плян акцій і виступів у цьому році опрацювала Комісія Оборони Переслідуваних під проводом Уляни Целевич. Головними датами Року Української Жінки будуть — 8. березня, як День Молитви за поневолену українську жінку, 11. травня як День Матері в обороні страдальної матері-українки і День Жінки-В'язня у жовтні 1975 р. із всенароднім домаганням амнестії для жінок політ-в'язнів.

У своєму пляні праці Секретаріат СКВУ заповів всебічну підтримку акції СФУЖО й організованого українського жіноцтва у зв'язку з проголошенням Року Української Жінки.

СТУДІЙНІ ДНІ М. М. М.

Управа Світового Руху Матерів (М. М. М.), влаштовує у днях 11-16. травня 1975 р. у Мантоні, Франція Студійні Дні, присвячені темі "Бути матір'ю сьогодні". Світовий Рух Матерів старатиметься відповісти на питання, що їх ставить собі сьогоднішня мати. Вона хоче збагнути місце, що його займає в родині і суспільстві і в світі своєї дитини. Повинна окреслити свій ідеал і свої завдання.

Управа СФУЖО візьме участь у цій конференції, спрямовуючи туди своїх представниць із Парижа.

ПРОПАМ'ЯТНИЙ ВЕЧІР ЛЮБИ ЛУЦЬКОЇ

Дня 16. жовтня 1974 р. влаштовано в Торонто Пропам'ятний Вечір Люби Луцької, на якому були виставлені збіркові листи на цілі СФУЖО й Укр. Церкви в Потребі. Така ж листа була зложена в крамниці Плай. У висліді зібрано на цілі СФУЖО 251.55 дол., на Укр. Церкву в Потребі 102 дол., отже разом 353.55 дол. Подрібний список пожертв буде вміщений пізніше.

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ СФУЖО

Членки-прихильниці — це наші індивідуальні члени, що цікавляться нашою працею і стараються її підтримати. Як кожного року, подаємо їх список у міру того, як вони внесли свою річну вкладку у висоті 5 дол. У цьому списку є зазначені ті, що вплатили її у 1974 р. Якщо їх вплата торкається іншого часу, цей рік поданий у дужках біля їхнього прізвища. Це окреслення відноситься тільки до даної членки-прихильниці, а не до прізвищ, що є подані перед нею чи після неї.

Ольга Андрушак, Саскатун, Софія Барусевич, Кергонксон (72), Ольга Басса, Монреаль, Стефанія Базюк, Едмонтон (72, 73), Катерина Бартошик, Торонто (73, 74), Софія Барабаш, Монреаль, Анастасія Білик, Грінфілд Парк, Олена Блавацька, Балтимор, Маруся Бойчук, Саскатун, Іванна Бригідер, Торонто, Теодосія Брикович, Філядельфія (75), Володимира Брикович, Філядельфія, Ярослава Бринявська, Монреаль, Лідія Бурачинська, Філядельфія (73, 74), Володимира Ценко, Філядельфія (72, 73), Люба Чайковська, Вінніпег, Марія Чайківська, Монреаль, Марія Харина, Філядельфія, Петронеля Чепига, Саскатун, М. Черницький, Саскатун, Марія Холєвчук, Рочестер (74, 75), Євгенія Ціховляс, Ляшін, Дарія Цибульська, Торонто, Тетяна Цимбал, Філядельфія (75), Марія Чабан, Монреаль, Лідія Черниш, Торонто (73, 74), Марія Давидович, Монреаль, Ярослава Дейнека, Біконсфілд, Марія Дейнека, Монреаль, Галина Держко, Саскатун, Меланія Дмитрів, Рочестер, Марія Дорош, Саскатун, Мирослава Дубляниця, Торонто (73, 74), Неоніла Дубицька, Шамокін (73, 74), Аделина Дудар, Саскатун, Марія Душник, Бруклін (71), Ірина Дувало, Торонто, Рома Дигдало, Воррен, Ольга Федорик, Монреаль, (73), Наталія Федів, Монреаль, Ольга Федейко, Торонто (73), Марія Генік-Березовська, Торонто, Євгенія Геречка, Кенора, Ярослава Гоів, Гемтремк (74, 75). (Далі буде)

Роксоляна Шегедин-репрезентувала Вістей СФУЖО на бали Української Преси у Філядельфії

ПРЕДСТАВНИЦЯ ВІСТЕЙ СФУЖО

На цьогорічному Балі Преси, що відбувся 25. січня 1975 р. у Філядельфії, кандидаткою Вістей СФУЖО була молода дівчина з Ньюарку. Роксоляна Шегедин є дочкою Любови і д-ра Тараса Шегедина в тій місцевості. Народилася в Нью-Йорку. Є ученицею середньої школи Мерілаун у Ньюарку. Рівночасно ходить до школи українознавства і в цьому році приступить до матури. Належить до Пласту.

Має широкі зацікавлення. Ще в дитячому віці стала вчитись гри на фортепіані. Трохи пізніше вступила до балетної школи Роми Прийми, вчилася також в американській балетній школі в Ньюарку. Любить малювати, зокрема вправляєється в проектуванні строїв і планує колись студіювати костюмологію.

Як кожна молода людина вона вправна в різних родах спорту. Любить грати в теніс, їздити на лещатах і пливати.

Вітаємо нашу молоду кандидатку! Віримо, що колись послужить нам своїм талантом проектування строїв!

ПЛЯН РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Згідно з пляном праці Року Української Жінки, що його намітила Управа СФУЖО — місяць березень присвячений жінці в Україні. Про вшанування 8 березня пишемо в іншому місці.

Головною темою у квітні — це жінка і праця. Слід перевести огляд різних родів праці в кожній країні. Обдумати, яку професійну підготову повинна мати жінка, щоб виконувати різні звання. Включити себе активно у боротьбу жінок за право на працю і рівну платню. Вибрати й відзначити жінку-фахівця в кожній країні поселення.

ПОЖЕРТВИ НА ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД

У 1974 р. зложили на Ювілейний Фонд СФУЖО такі установи й особи: Комітет Свята 25-ліття СФУЖО, Саскатун 50 дол. Жін. Товариство ім. Ольги Кобилянської, Кенора 40 дол., Комітет Українок Канади, Тандер Бей 25 дол., Український Золотий Хрест, 14 Відділ, Дітройт 23 дол., Організація Українок Канади, Ст. Боніфас 20 дол. Віра К. Шумейко Нью-Йорк 25 дол. Марія Романів, Саскатун, 10 дол. Щире Спасибі!

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXII

FEBRUARY, 1975

No. 2

GALLERY UKRAINE:

An exhibition with a purpose and positive results

Gallery Ukraine, an exhibition center of Ukrainian arts, foods, folk dress and museum pieces housed on the lobby floor of New York's Statler-Hilton Hotel, was opened November 26 to members of the press and representatives of the city's museums, libraries and cultural institutions.

Held in conjunction with the Golden Jubilee convention of the Ukrainian National Women's League of America, the exhibit was planned to promote Ukrainian culture, to focus attention on the League's 50 years of service and accomplishments, and to make contact with American organizations which could benefit the future work of the League.

From 3 to 9 p. m., visitors were welcomed at the door by a pretty young lady in Ukrainian attire bearing bread and salt on an embroidered "rushnyk". Then they continued to the registration table, where they received a press kit containing releases on Ukrainian Christmas and Easter foods and traditions, caroling, egg decoration, breads, musical instruments, a brief history and map of Ukraine, an advance story of the upcoming convention and a UNWLA brochure.

In the foyer of Gallery Ukraine guests browsed through an exhibit of English-language books on Ukraine and Ukrainian topics, studied the intricacies of embroidery stitches demonstrated by Nadia Kulynycz, Halyna Kandiuk and Svetlana Nedilsky, and signed a petition calling on President Ford to intercede on behalf of Valentyn Moroz.

In the main exhibition hall, visitors watched crafts demonstrations (ceramics — Slava Gerulak, wood carving — Mykhaylo Czerszniowskyj, egg decorating — Leontyna Hoshowsky), inspected musical instruments (bandura, tymbaly, trembita), looked closely at museum artifacts (kilims, woven runners, embroidered shirts, pottery), feasted their eyes on tables of Christmas and Easter foods and Ukrainian wedding breads, applauded the high-leaping, graceful movements of a trio of "Verkhovyntsi" dancers, and listened enthralled to the sound of banduras strummed by five young musicians from New York's School of Bandura Instruction.

UKRAINIAN WOMEN-HEROINES

In February we commemorate the anniversaries of the tragic deaths of two Ukrainian women-heroines Olha Bassarab and Olena Teliha. Fierce defenders of their beloved country and fellow Ukrainians, they gave their young lives to perpetuate this noble idealism.

Olha Bassarab died in Lviv in 1924, tortured by Polish police. By sheer brutality they tried to force her to divulge the names of members of the underground in which she was active. She expired with these words — "I will not testify". Her death was kept a secret and she was buried under a false name. However her family's relentless demands forced the true nature of her death to be made public.

Olena Teliha — a writer of great sensivity and fierce determination lost her life in Kiev — the victim of a gestapo bullet. She died in the spring of her life for freedom of her chained land.

We cannot measure the loss sustained by our nation for those women and thousands of others whose supreme sacrifice is a shining beacon in the stormy annals of our history. We bow our heads in deep respect, admiration and gratitude, to these women who walked among us.

On hand to provide information and to invite guests to the bar for refreshments and "pyrizhky" were members of the press reception committee and a bevy of lovely lassies attired in Ukrainian historical and regional costumes and embroidered ensembles.

The results? Perhaps not overwhelming, but "not a bad beginning for our first press conference", as UNWLA executive officers agreed later.

- Stories (some with pictures) were carried before and after the event by the Long Island Press, Greenpoint Gazette, Ukrainian Weekly and Svoboda.

- Interviews were broadcast behind the Iron Curtain by Voice of America (with Mrs. Ivanna Rozanowsky) and by Radio Liberty (with Iryna Kurowycky) concerning the convention and UNWLA's work and accomplishments.

- Food editors from the New York Daily News, highly impressed with the 12-course Christmas table, the Easter food basket and elaborately-decorated wedding breads, said that these displays gave them ideas for special holiday features.

- Contact was made with editors of several New York publications, including Woman's Day Magazine, Guitar Review and 1, 001 Decorating Ideas.

- The Queens Branch of the American Association of University Women chose Ukrainian Christmas traditions for the theme of their December meeting and, after obtaining cook-books and illustrations from the press committee, spotlighted Ukrainian Yuletide customs and foods and the popular "Carol of the Bells" for their members' enjoyment.

- The Association of Lower East Side Settlements directed a proposal to the New York regional executive board setting forth plans to establish an ethnic Heritage Museum on Manhattan's Lower East Side.

- Calls were received from New York City's Department of Cultural Affairs (We want to include a bandura group and Ukrainian dancers in the Fifth Avenue Holiday Festival on three Sunday afternoons in December), the New York Bicentennial Corporation (Join us at a January 15 meeting to discuss ethnic participation in the city's bicentennial celebration), and the United Nations Women's Guild (Can you present a program of Ukrainian songs and dances at one of our meetings?).

- The prestigious American Museum of Natural History scheduled a series of Ukrainian arts and crafts workshops during March and April.

- A very good possibility for a later date this year: a showing of Ukrainian costumes and embroidered ensembles at Lord & Taylor's fashionable Fifth Avenue store, tied in with a designer's collection.

- New York's Mayor Beame, vacationing in Florida, sent a message indicating he was sorry he couldn't attend, as did Met Opera star Robert Merrill, whose wife Marion is of Ukrainian descent. These people and others now know of the existence and work of the UNWLA.

- Several women's and crafts publications (among them American Home, Woman's Day Needlework Ideas, Handweaver & Craftsman, and 1001 Fashion and Needlecraft Ideas) indicated interest in the press reception. Their editors will be visited by a UNWLA officer and supplied with further information on Ukrainian foods and crafts.

Conceived just three months before the convention, Gallery Ukraine was brought into being through the labor of Branch 83 members working with Branch 82 and assisted by more than 30 individuals — daughters, husbands and friends. Cooperation and help came from all directions — for example, Myron Surmach Jr. contributed Easter egg design cards for the press kits, Mrs. Alexandra Krupa of Hartford, Conn., cheerfully permitted the use of six regional costumes from her private collection, Miss Anna Kobrynska of the Shevchenko Scientific Society gave advice on the selection of a map of Ukraine, and Dr. Volodymyr Sawczak and Arka and Surma book stores loaned books for the literature display.

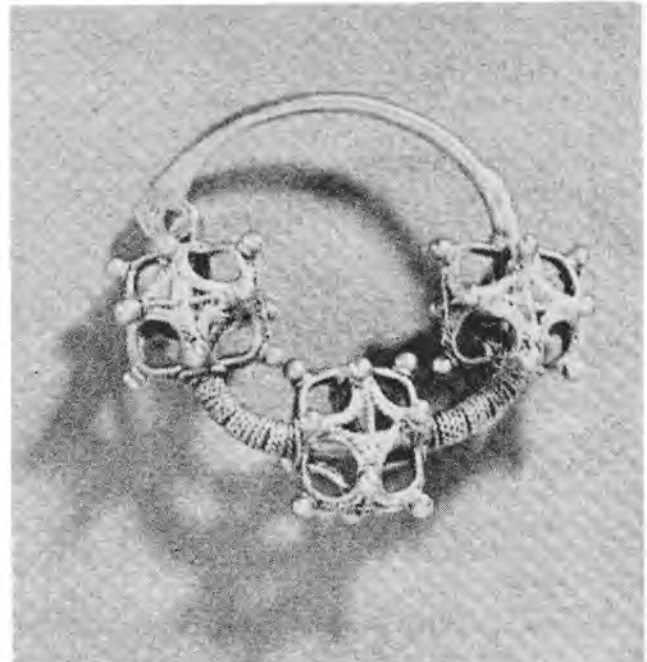
Credit for the attractive displays and clever room layout goes to Slava Gerulak who, as UNWLA arts and museum convener, supervised the artistic arrangement of Gallery Ukraine.

The committee which planned and executed the

THE KIEV TREASURE — 1906

In Kiev, in the summer of 1906, city workers were digging up Trjochsvjatytelna street, laying down new water pipes. In front of the ruins of gold domed Saint Michaels monastery, brought to its destructive state by the Soviets in 1934-36, the workers unearthed an unexpected treasure, silver and gold jewelry, dating to the XI and XII century, a glorious age in the history of Russ-Ukraine. Archeologists have thus given a name to this find, calling it *The Kiev Treasure of 1906*.

And so began a strange history of this treasure. After a dormant 800 years, these beautiful artifacts played a game of hide and seek, passing through many hands, crossing continents to find their way to most unsuspecting places.

Silver earring in Kiev style, so-called because they were made only by Kiev jewelers with three fine openwork ornaments. Filigree, granulation.

press reception included these Branch 83 members: Helen Smindak (chairman), Marta Danyluk (Branch 83 president), Iryna Kurowyckyj, Olimpia Rohowsky, Emilia Rohozha, Katria Czerwoniak and Genia Ivashkiw (secretary); and those Branch 82 members, who handled all shopping, cooking and decorating in connection with the food tables: Ivanna Klym (Branch 82 president), Sophia Rakowsky, Myroslawa Sawczak, Nadia Popel and Maria Vashkiw.

Gallery Ukraine was open in a modified form (sans food displays and live demonstrations) during the three days of the convention and was visited by many delegates and observers.

Halyna Mykhayliwna

See pictures on p. 18

Because the treasure was found on city property, the foreman of the group digging up the street that warm summer day in 1906, collected the jewelry pieces and promised to turn them over to the police. There is no historical record testifying to the character of this foreman of the dig detail. But, probably being a poor man, perhaps a trifle greedy, he saw a chance to fatten his pocket, and so he sold the treasure that very day to an antique dealer named Mojseyev Zolotnyckyj for a rather large sum of money 200 to 500 czar rubles. Zolotnyckyj kept quiet about his purchase, though the news of this find spread quickly and there was much talk about it.

Being crafty and rather wise, the antique dealer kept his counsel and finally approached professor Wolodymyr Antonovych, a noted Ukrainian historian and archeologist at the St. Wolodymyr's University (today it is known as the Taras Shevchenko University) in Kiev. Bearing photographs of the individual pieces of jewelry, Zolotnyckyj offered to sell them to the professor for 30,000 rubles. The professor knew the value of the treasure, but because he wanted to buy it for the University, he priced it at 5 to 6 thousand rubles. This deal offended the business sense of the antique dealer and because the police were close to discovering who had the treasure, Zolotnyckyj packed a suitcase with the jewelry and left the country.

Zolotnyckyj and the treasure again came to light in Frankfurt, Germany, where he offered to sell it to the court antique dealer Goldsmith. In the meantime, archeologists and historians in Kiev made a lot of noise about the loss of the find, and sent official notifications to all foreign museums about Zolotnyckyj's illegal snatch. Perhaps because of this the German, Goldsmith did not buy the offered goods, and so the crafty antique dealer from Kiev and his stolen cargo seemed to have disappeared forever...

Undaunted by the seemingly dead end as far as the Kiev Treasure of 906 was concerned, authorities continued their search. Their perseverance paid off, for in that same year they were notified by the Minister of Foreign Affairs of Great Britain that several pieces of jewelry, which might have belonged to the Kiev Treasure of 1906 were bought by antique dealer Murray Marks from a source in Paris. But, the bureaucratic system being what it was (and is), red tape and all, especially during the times of the czar, the matter was not followed through concisely, but was handled badly and neglectfully. In March of 1907 London again sent the news that Marks sold the treasure, at a profit, to a person "of great influence".

Again it seems, a dead end had been reached. Yet for all intents and purposes, this world is run on an orderly basis and found things tend to remain found. Therefore, it took almost a half a century of searching, but it was discovered in 1957 that the person "of great influence" who bought the treasure from Marks was

NO GENERATION GAP FOR UNWLA BRANCH 32

The January 21st elections meeting of the UNWLA, Branch 32 let no generation gap stand in its way with the election of a mother-daughter team in the top slots. With Mrs. Mary Rohowsky as President and her daughter, Mrs. Dorothy Losowyj, as Vice President, the branch is looking forward to another successful year. Although the branch is based in Irvington, its members are from throughout the neighboring counties. Plans for an annual spring fashion show and winter bazaar will carry through the coming year plus several cultural events and trips. Assisting Mrs. Rohowsky and Mrs. Losowyj as officers are Mrs. Olga Maseiko, as Recording Secretary, Mrs. Gail Wislocky as Corresponding Secretary and Mrs. Ann Kalba as Treasurer.

R.W.

multi-millionaire Pirepont Morgan. Perhaps Mr. Morgan had a fondness for gold, for he sold the silver jewelry of the Kiev Treasure to the British Museum, while the gold pieces he kept for his own collection.

The British Museum describes its *Kiev Treasure of 1906* collection to be such: a) 2 silver discs (used as pendants), b) 10 silver earrings (so called Kiev type), c) 3 silver rings, two of which bear the coat of arms of the Ruryk family, d) 1 wide, silver bracelet, made of silver wire and e) 2 silver coins (hryvny) Kiev type.

The huge Metropolitan Museum of Art in New York has a wing housing the treasures of collector Pirepont Morgan. It is not surprising that among the many treasures amassed by the multi-millionaire during his lifetime, there are many pieces of the elusive *Kiev Treasure of 1906*. The museum has the following: 3 pairs of gold pendants, covered with multicolored enamel, which hung from the crown of a princess, from her head to the shoulders; a pair of gold chains interlaced with miniature shields, also decorated with multicolored enamel. The technique of this particular enamel decorating is very difficult and rare but the Kiev jewelers of the XI-XIII century were very proficient in this art form. That is why the Kiev artifacts with this particular enamel finish are treasured pieces of that time.

When the Morgan collection was reviewed, other interesting pieces of jewelry were discovered. These were: 3 gold discs or pendants and 2 gold chains with three round shields each, which Morgan bought with a larger collection of antique jewelry. These discs and chains are the remnants of a huge treasure called the *Annieniwskyj Treasure* found in Kiev in 1842 in the ruins of the Desjatynna Church, built by Wolodymyr The Great in 998 AD. Also, Professor O. Powstenko found many examples of discs and chains, the work of Kiev jewelers, in the Russo-Byzantine Enamel department of the Metropolitan Museum in New York.

Marta Baczynsky

(The above is a loose translation from an article by St. Gela)

ДЕКОРАТИВНІ СУКНІ

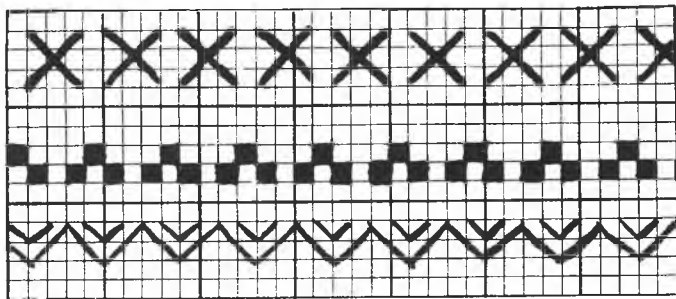
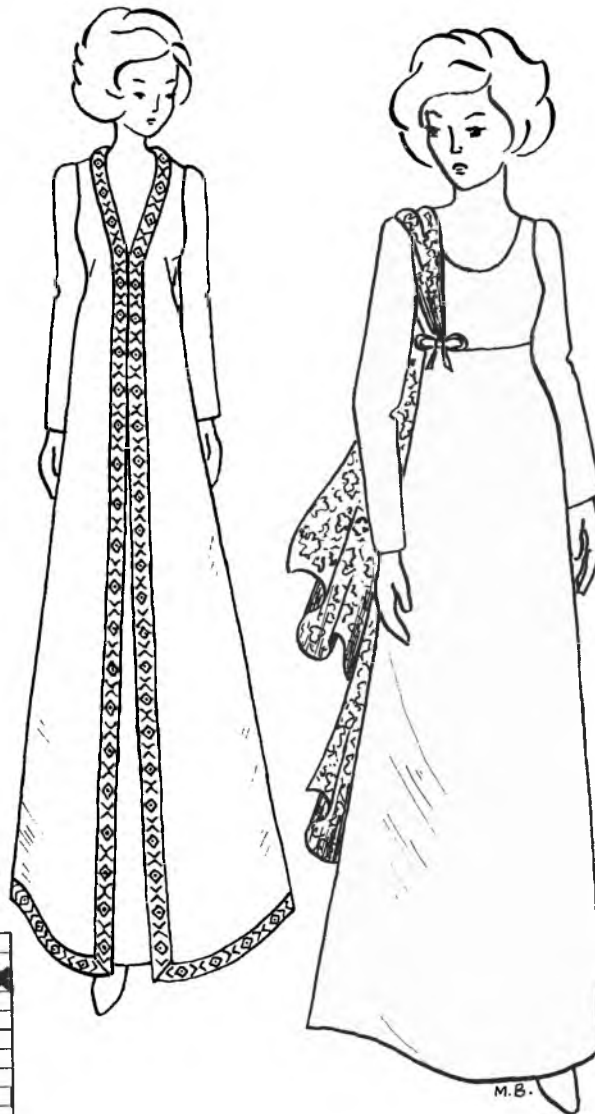
Зариси теперішньої моди дають добру підставу до цікавих проєктів. Мода любить довгих сукнях і їх плавкі лінії можна гарно запроєктувати. До того кожна сукня ще має різні додатки, як шалі, пелерини, плащі ітд.

Подаємо проєкт вечірньої сукні, запроєктований і виконаний мисткинею-модельєркою Оксаною Білик у Філядельфії. Сукня була виконана для піяністки хору "Прометей" Галі Мазурок.

Опис комплекту

Сукня складається з трьох частин. Сама сукня з рукавами, коротким стаником і спідницею, скроєною у формі А, виконана з грубого вишневого поліестру. Прикрасою сукні є шарф з легкого поліестру рожево-бурячкової квітчастої матерії. Вона пристібнута до сукні зпереду, переходить через праве плече і спадає до заду у двох частинах. Шарфу можна відчіпити й надіти жупан із того ж матеріялу, що й сукня. Він є без рукавів, а його поли теж скроєні у формі букви А. Поли жупана обведені бортою у відповідному кольорі, що наслідую вишивку. Можна також примініти відповідний візр.

Вечірня сукня. Проєктувала й виконала Оксана Білик

Жупан можна обвести декоративною бортою або легким узором, виконаним залотими й чорними нитками.

ЗАЙЧИК, ВИВІРКА І ДЯТЕЛ

Зима. Стоять сумні безлисті дерева, тільки зелена ялина радіє, неначе при мамі маленька дитина. А під тою ялиною Зайчик має свою хатку.

Невеличка тая хатка, стіни зі снігу, за дах правлять густі гілочки ялини. Зайчик спить, вирячивши, як звичайно у зайців буває, свої банькаті очі. Холодний вітер туди не добереться, лис туди не залізе, мисливець Зайчика тут не зауважить.

Раз вискочила на ялинку Вівірка й почала гойдатися над Зайчиковою хаткою.

Зайчик вийшов, чемно вклонився і став просити:

— Люба сестричко! Прошу тебе дуже: перейди на іншу гілку. Ти гойдаєшся і стрясаєш із гілочки сніг, а він сиплеться мені на шию.

— Не доводь мене до злости! — запищала Вівірочка. — Бачите! Таке куцохвосте, а хоче розпоряджатися в лісі!

Вівірочка почала ще дужче гойдатися та ще й приговорювати:

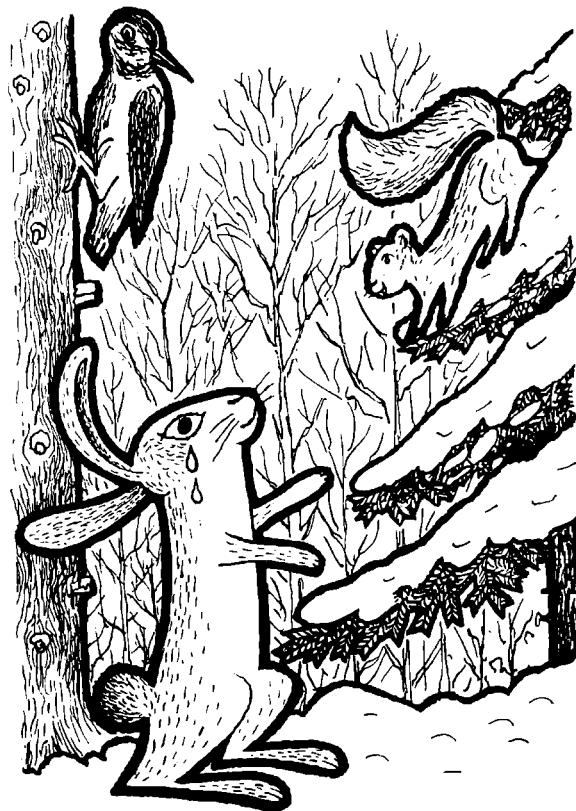
— Ті-да-да! Ті-да-да!

Сніг сипався, сипався, врешті засипав Зайчикові хатку. Ледве видряпався сердега зо

снігу, сів собі на стежці та й заплавав. Аж тут прилетів Зайчиків приятель, Дятел.

— Чого ти плачеш, Зайчику? — спитав Дятел.

— Як мені не плакати? Вівірка засипала мені снігом хатку!

— Недобра Вівірка! — закричав Дятел. — Я знаю, де її хатка. Наношу їй у дупло трісочок.

Почула те Вівірка, сплигнула з дерева і стала просити:

— Добрий приятелю, Дятле! Не носи у мое дупло патичків! Де ж я дінусь?

— А ти чому не пожаліла Зайчика?

— Прости мені, Зайчику! Я поможу тобі виносити сніг з хатки і вже тобі більше ніколи не вчиню кривди.

Взялися обоє за діло. Виносили лапками сніг — і вже хатка чистенька.

Зайчик пішов зараз спати, Вівірка скочила на другу ялинку і весело почала гойдатися:

— Ті-да-да! Ті-да-да!

Задоволений Дятел полетів у ліс.

Мирослав Петрів

ЛЕЩЕТАРІ

Хоч ми хлопчики малі,
Славні ми лещетарі.
Зимової ми пори
Все з'їжджаємо з гори.

В сніг упасти — не біда,
Встанеш, глянеш і — гайда!

Роляник

Мерзнуть руки, мерзнуть ноги.
На вікні — ялин гілки.
Замело усі дороги,
Всі стежки.

Бо сьогодні ходить-бродить
Повен люті і погроз
Дня зимового господар,
Дід Мороз.

Діма

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛЮТИЙ 1975

МИЛОСЕРДНА ЗОНЯ

Прилетіли пташенята до Зоні сьогодні,
Прилетіли пташенята, бо дуже голодні.

А маленька Зоня хліба накришила,
На вікні поклала, їсти попросила:

— Їжте, їжте, любі,
І хлібець збирайте
І до мене завтра
Знову прилітайте

Б. Н.

БІЛОЧКА

Іней висне на гіллі,
Скрипом сніг скрипить —
Може, білочка в дуплі
Голодненька спить...

Вийду я у парк-гайок,
Хлібця винесу шматок —
— Білко, це тобі, тобі ж,
На здоров'я, їж!

Роляник

ХРОНІКА ОКРУГ

ВІД РЕДАКЦІЇ

Ми були примушені пересунути появу хронік на один місяць. Все таки просимо дотримуватися реченців надсилання хронік, а теж виготовляти їх згідно з нашими інструкціями, які подавали ми минулого року та ще тепер повторимо.

Пригадуємо, що в хроніці треба подавати *короткий* перебіг праці. Події, які повторюються щороку, тільки перелічити, не подаючи опису. Докладніше описувати тільки *незвичайні* почини чи події. Хроніка Округи повинна подавати відомості про діяльність округи, а не описувати імпрези. Довжина хроніки не повинна переходити понад півтори сторінки машинопису, через два відступи, тобто 30-35 рядків. Рукописи приймаємо виїмково. Їх мусимо давати переписувати на машинці, що збільшує видатки Н. Ж. Знімки просимо присилати чорнобілі, виразні, контрасткові. Як самі бачите, кольорові знімки або невиразні чорнобілі в друку не виходять, шкода на них місця і коштів.

Повідомлення про Загальні Збори повинні містити тільки інформації про те, коли вони відбулися, хто ними проводив, хто здавав звіт та кого вибрали до Управи.

ОКРУГА НЬЮ ДЖЕРЗІ

ОКРУЖНА УПРАВА СУА НЬЮ ДЖЕРЗІ

Дня 10-го березня 1974 р. відбувся річний загальний з'їзд Округної Управи СУА Нью Джерзі в Ірвінгтоні. Предсідницею з'їзду була М. Химинець з Пасейку. По звітах членів Округної Управи й ексекютиви вибрано нову Округну Управу, яку очолила переобрана голова Н. Бігун, а до ексекютиви ввійшли: заступниці голови — М. Герус і Франя Стек, секретарки О. Цар і Е. Мартинець, касирка — О. Муссаковська. Референтки: культурно-освітня — Н. Павлишин,

Голова Округної Управи СУА — Нью Джерзі: Надя Бігун
Mrs. Nadia Bihun — President of New Jersey Regional Council

імпрезові — О. Площанська і Е. Лужняк, виховна — К. Бук, суспільної опіки — М. Хитра, пресова — О. Цар, зв'язків — К. Смородська і О. Ставнича, мистецька — Е. Цяпка, господарська — М. Гарматій.

Працю Округи на цей рік започаткувала конференція організаційних референток з панелем, в якому взяли участь: О. Салук, Е. Мартинець, І. Кіндрачук, О. Ставнича й І. Жук. Обговорено три важливі точки засадничого порядку: 1) успішний спосіб приєднання нових членок до СУА; 2) пасивне ставлення членок до праці у Відділах і їх активізація; 3) творення нових Відділів і побільшення існуючих.

Дня 19-го травня ц. р. Округна Управа влаштувала вечір з нагоди 30-ліття журналу "Наше Життя" п. н. "Жива газета". У програмі взяли участь члени редакційної колегії "Нашого Життя". Л. Волинець виголосила доповідь "Українська жіноча преса до другої світової війни", С. Луцька "Жіноча преса в під-советській Україні", М. Тарнавська "Жіноча преса в Америці". Христина Навроцька зреферувала заваги читачок на підставі опитника щодо тематики "Нашого Життя". Імпредзою проводила

редакторка "Нашого Життя" У. Любич, підбравши за мотто слова О. Довженка: "Сьогодні, це перехід від учора до завтра".

Дня 9-го червня 1974 р. наші членки з цілої Округи взяли чисельну участь у фестивалі "Український День". У "Гарден Стейт Артс Сентер", а зв'язкова Округної Управи К. Смородська зайнялася виставкою картин українських мистців і мисткинь. Членки Відділів допомагали в розпродажу квитків вступу.

Дня 29-го вересня 1974 р. членки нашої Округи взяли чисельну участь у маніфестації в Нью-Йорку в обороні В. Мороза й інших переслідуваних інтелектуалів в Україні.

Дня 27-го жовтня відбувся в Ньюарку "День Союзняки", який влаштувала наша Округна Управа з її 14-ма Відділами. Великий вклад праці й часу дали референтки Округної Управи й Відділів та їхні голови в підготові тієї імпрези, яка увінчалася успіхом. Започаткувала її наша Округна Управа кілька років тому і вона тепер стала нашою традиційною щорічною імпрезою. Її поширено на цілу Америку. У програмі була виставка картин мисткинь-союзнянок, книжок і журналу "Наше Життя", показ народного мистецтва у виді прекрасних вишивок, кераміки, різьблених і інкрустованих предметів тощо. Увагу звертав стіл 28-го Відділу з рушниками, на яких вишивки були виконані вишивальною технікою з різних українських земель. Під кінець програми був показ модерного одягу з прикладенням народної вишивки. Моделі сукенок були виконані союзнянками, а вишивку прикладено до щоденного, спортивного, пообіднього й вечірнього одягів. Захоплення глядачів викликала весільна сукня О. Крочак, голови 18-го Відділу в Пасейку. Креацію сукні і взір вишивки опрацював чоловік Оксани мистець О. Крочак. Другим незвичайно цікавим був одяг на христині креації п. Стахів. На цілість креації складався одяг хресної мами, хрищенника і крижмо в виді рушника. Усе було виконане полтавським і київським настилуванням і вирізуванням. Показом проводила вміло й свобідно О. Салук. Вона вказала на велике значення прикладення вишивки до щоденного одягу, бо це поширює наше багате народне мистецтво серед чужинців і знайомить їх з кращими його зразками. Програма закінчилася виграшем льотерії.

Наша Округа є членом УККА і належить до Американської Федерації Жінок. Округа складається з 14-ти Відділів і охоплює понад 600 жінок. Між членками є товариський і громадський підхід до всіх проблем, а віддана праця довголітньої членки СУА Н. Бігун, яка є головою Округи, причиняється дуже до задовільних вислідів праці наших Відділів. Тяжко назвати всю працю, яку проробили Відділи й Окружна Управа, але виконана праця йде на користь не лише нашої організації, але й цілої громади.

Ольга Цар
пресова референтка

18 ВІДДІЛ СУА, ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Дня 15-го січня 1974 р. відбулися загальні збори Відділу, які голова Відділу Оля Ставнича відкрила однохвилинною мовчанкою в пам'ять покійної Осипи Грабовенської. Голова привітала делегатки з Окружної Управи Ольгу Салук і Ірену Кіндрачук.

До нової управи на 1974 р. ввійшли: Оксана Крочак — голова, Ліда Крамарчук — заступниця голови, Дзвінка Яцикевич — секретарка, Христина Бук — касирка й референтки: Дарія Фарміга — культурно-освітня, Оксана Воронка — зв'язків, Марта Ключас — суспільної опіки, Марія Береза — виховна, Люба Остап'як — пресова, Марійка Луцька — організаційна, Ірена Мащак — господарська. Членами Контрольної Комісії стали: Марійка Садницька, Оля Ставнича і Камілія Смородська.

Відділ нараховує около 30 членок. Поруч голови Оксани Крочак дві членки Камілія Смородська й Оля Ставнича є зв'язковими референтками в Окружній Управі.

Перша імпреза Відділу відбулася 31-го березня. Це була виставка маєстра Якова Гніздовського, поєднана з показом і виграшем дереворитів.

Дня 28-го квітня відбулася забаво-костюмівка "Чарівна казка" для дітей і молоді. Імпрезою провела виховна референтка Марійка Береза з допомогою членок Відділу. Дівчата з Пласту й СУМА помагали проводити забаву.

Відділ влаштував виставку галерії образів Оксани Ваньчицької 13-го жовтня.

Світличка 18 Відділу СУА — Пасейк, Н. Дж.

Членки чисельно прибули на показ моди 32-го Відділу в Ньюарку. Також брали участь у великодньому базарі 75-го Відділу в Ньюарку.

З нагоди 30-ліття "Нашого Життя" членки були присутні на "Живій Газеті", що відбулася стараннями Окружної Управи.

Представниця Відділу Камілія Смородська брала активну участь у приготуванні українського фестивалю в Гарден Стейт Артс Сентер. Фестиваль відвідали членки й їхні родини.

Членки брали участь у маніфестаціях 22-го червня в Вашингтоні і 29-го вересня в Нью-Йорку в обороні В. Мороза й інших переслідуваних інтелектуалів.

На запасний фонд "Нашого Життя" Відділ зложив 125.00 дол, на фонд таборів Пласту й СУМА жертвували 100.00 дол.

Великим успіхом втішається наша світличка й передшкілля, якими займається від вересня 1973 р. виховна референтка Марійка Береза з допомогою Тані Склекович і Ліди Дяченко. Під час року діти приготують до різних імпрез. Однією з них була фантастична п'єса про дітей, які пробудилися в чарівному лісі.

На рукодільних сходинах членки приготують всякі експонати на базар Відділу. Базаром займається Марійка Луцька з допомогою комітету

в складі — Дзвінка Яцикевич, Дарія Фарміга, Оксана Воронка, Ліда Крамарчук, і Люба Остап'як.

Товариська вечірка була влаштована в вересні для членок і їхніх чоловіків. Членки розпродують льоси на виграш образів, дохід з якого призначений на пресовий фонд "Нашого Життя".

Люба Остап'як
пресова референтка 18-го Відділу СУА

1974-ий РІК У 24 ВІДДІЛІ СУА, ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Плани праці й способи їх реалізації обговорювали ми на щомісячних засіданнях управи, яка зосереджувала увагу на актуальній темі — на працю й потреби Централі СУА й її журналу та на нашій зобов'язанні супроти них, на співпрацю з Окружною Управою і нашу співучасть в її імпрезах і нарадах. Одночасно ми брали живу участь у житті місцевої громади й старалися відгукуватися на потреби національної спільноти.

На окреме вирішення заслугоує ділянка суспільної Опіки. Ми не тільки час від часу висилали пакунки з одержаною потребою в Європі (старшим і хворим поворотцям з Сибіру), але теж підмогу студентам в Австрії. Не забували ми за Фонд Церкви в Потребі й давали пожертви на потреби нашої парафії, у приміщеннях якої відбуваються наші сходи й імпрези.

Відвідини хворих, чи самітних приносили їм хоч на час тепле урізноманітнення і заповнення, що Відділ пам'ятає про своїх членок. Зокрема з помітним моральним успіхом пройшла гостина для старших віком членів і нечленів, влаштована під Великдень, що не тільки оживала спомини давніх Великоднів, але й вплевнила наших людей похилого віку, що українська людина може й у глибокій старості пережити і серцем і душею справді радісні хвилини тільки у рідному гурті.

Відділ включився в акцію оборони Валентина Мороза, не тільки матеріальною допомогою. Він закупив для членок деяку кількість його "Бумерангу", з чого кілька примірників, з відповідними поясненнями, розіслано до бібліотек. Вислано письма до президента Форда, Кіссинджера, сенаторів і конгресменів нашої округи і чотири телеграми. Наші членки брали участь у протестаційних маніфестаціях.

Успішний був наш передвелокодній Базар, получений з показом писання писанок. У жовтні наші членки, й гості, що взяли участь у прогулянці до Стенфорду, мали змогу оглянути тамошній музей з цінними зразками нашої культури. У ювілейній Конвенції й у бенкеті крім двох делегаток, взяли участь чотири членки. Закінченням діяльності минулого року була різдвяна гостина з мистецькою програмою, спів колядок дав присутнім змогу згадати гарні святочні звичаї. На бажання Централі загальні збори Відділу назначено на 29 грудня 1974.

Оцей короткий перегляд праці вказує, що діяльність Відділу у 1974 році була різноманітна й продовжувала традицію його активності.

*Ольга Заремба,
секретарка*

28 ВІДДІЛ СУА, НЬЮАРК, Н. ДЖ.

за час від вересня 1974 р.
до кінця січня 1975 р.

У другій половині звітнього року 28-ий Відділ під проводом голови Ліди Гладкої проявив дуже корисну діяльність.

При Відділі довгий час існує світличка, яку веде студентка Ірина Шараневич. Вона вміє викликати зацікавлення у дітвори і має вроджений дар відчувати, розуміти й підійти до дитячої душі. Вона зразково

опрацьовує кожну лекційну одиницю. Помагає їй товаришка Орися Трешневська. Опікункою світлички до вакацій була Марія Гординська, від вересня Геня Шпирка.

Відділ запросив до світлички Ляльковий Театр з Нью-Йорку з виставою п'єски-казки "Білосніжка" і влаштував дитячі вишивані вечерниці.

Референтура суспільної опіки, яка через довгі роки діє у Відділі, розвинулася в серйозну, систематичну допомогу потребуючим і студіюючій молоді. Референтки висилають потребуючим пачки з одягом, ліки, гроші і пишуть їм листи з моральною підтримкою. Студіюючу молодь забезпечують стипендіями.

Членки Відділу включаються у громадське життя. Дня 29-го вересня брали чисельну участь у маніфестації в Нью-Йорку в обороні В. Мороза й інших політичних в'язнів, а М. Гординська взяла участь у голодівці зорганізованої жіночої групи.

Дня 27-го жовтня Відділ взяв участь у "Дні Союзянки", який влаштувала Окружна Управа В Нью-арку. Членки приготували стіл з рушниками, який притягав особливу увагу тим, що вишивки на рушниках були виконані різною вишивальною технікою з різних українських земель.

До традицій Відділу ввійшли дві імпрези, які наша громада радо і чисельно відвідує. Першою є "Китайська лютерія", яка відбулася 17-го листопада і мала великий успіх. Імпреза складається з двох частин: мистецької й лютерійної. У мистецькій частині Іванна Конопів відчитала уривок з твору Б. Лепкого "Казка мого життя" про вечір під Андрея. Студентка Дозя Сигіда виконала два етюди Шопена. О. Гнатик розвеселяла гостей дотепами при каві й солодкому. У другій частині був виграш фантів.

Другою традиційною імпрезою в Відділі є "Різдвяна зустріч", яка відбулася 5-го січня 1975 р. Щоб особливо відзначити піонерок жіночого руху та основниць 28 Відділу для них призначено головний стіл при якому засіли найстарші членки, серед яких були учасниці Конгресу у Станиславові в 1934 р.

У мистецькій частині Леся Ткач прочитала новелю Костя Кисілевського "Лист до сина", а письменниця Д. Ярославська свою новелюку "Сніг".

Програмою проводила Т. Богданська, яка виконала два твори Шопена і Косенка. При традиційній куті гості відспівали ряд коляд. Крім куті на столах були горіхи, цукерки, кава й солодке. Прибрана й освічена ялинка і спів коляд витворили теплий, святковий настрій.

Відділ виконав усі свої фінансові зобов'язання супроти Централі й усі її доручення.

Членки були учасницями Конвенції СУА не лише як делегатки (6), але і як гості. Брали участь у семінарах-комісіях, три були в президії — О. Салук і І. Кіндрачук проводили Конвенцією, а Л. Гладка секретарювала. Три членки ввійшли до Головної Управи на бжучу каденцію, а саме: Е. Мартинець, як протоколярна секретарка, Д. Рак, як статутова референтка і О. Муссаковська, як голова Контрольної Комісії. Це вказує на активність і зацікавлення членок справами СУА.

45 ВІДДІЛ СУА ім. С. РУСОВОЇ, ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Завдяки національній свідомості й суспільно-громадському виробленню наших членок праця Відділу, хоч невеличкого числом, проходить успішно, зокрема в ділянці зв'язків із чужинцями, культурно-освітній і оборони переслідуваних в Україні.

На ширших сходинах 18-го квітня 1974 р. Відділ вшанував Т. Шевченка доповіддю культурно-освітньої референтки Г. Мельничук.

Дня 27-го квітня у сусідній місцевості Розел у Дні Культури різних національностей Відділ, єдиний із українських установ, ширив поміж чужинцями відомості про нас і про нашу культуру. На пишно вбраному столі красувалися чудові експонати українського народного мистецтва, а чужонаціональні відвідувачі не лише захоплювалися ними, але й набували їх на власність.

Відділ взяв участь у "Живій газеті", влаштованій Окружною Управою в Ньюарку дня 19-го травня.

З товарисько-культурних міркувань Відділ влаштував спільну прогулянку членок до театру.

У червні членки Відділу помогли влаштувати Український День, що відбувся в Гарден Сентер. Членки

ширили поміж чужинецькими відвідувачами відомості про Україну, продавали квитки й самі чисельно відвідали цю небуденну імпрезу.

Дня 29-го була влаштована мистецька виставка в Єлизабеті з участю мисткинь: Н. Стефанів, С. Гнатів. Виставлено теж картини Кричевського, які спроваджено з Каліфорнії. Виставка була вдала. Про її успіх свідчить факт розпродажу картин на суму понад дві тисячі доларів. Продаж печива, кави й коміс із розпроданих картин придбав Відділові поважний дохід.

Дня 27-го жовтня Відділ взяв участь у Дні Союзянки, влаштованому Окружною Управою Ньюарку. Відділ мав свій столик зі зразками народного мистецтва, призначених на продаж. Членки заохочували ставати в лави СУА. Дохід призначено на пресовий фонд "Нашого Життя".

Вислано листи-прохання до сенаторів і конгресменів в обороні В. Мороза, вислано телеграму до Токіо президентові Фордові з проською, щоб заступився за Мороза.

На різдвяний базар, що відбувся 1-го грудня Відділ виконав різні базаринки. Частину доходу з базару призначено на висилку пакетів для родини Мороза й інших ув'язнених українських діячів в Україні.

Відділ готується до 50-ліття СУА.

Успіхи Відділу треба завдячувати передусім його голові Славі Василюк, яка є невтомним рушієм Відділу, ініціаторкою й головною виконавицею його починів.

Галина Король
пресова референтка

65 ВІДДІЛ СУА, НЬЮ БРОНСВИК, Н. ДЖ.

Хоч управа Відділу майже така сама, що й минулого року, все ж таки зміна мистецької референтури на імпрезову й додання другої референтки Наталки Павлишин, дуже пожвавило його діяльність. На загальних зборах, які відбулися 20-го січня 1974 р. при участі представниць Окружної Управи — Наді Бігун і Олі Цар створено нову, а саме пресову референтуру. Завдяки тому цьогорічна показна діяльність Відділу знайде своє відзеркалення в дописах до преси. Кеті Кузів зайняла пост референтки

зв'язків. Її діяльність проявилася влаштуванням двох вдалих прогулянок автобусом — на концерт співачки Ганни Колесник до Ньюарку дня 2-го лютого 1974 р. і до Редіо Сіті Мюзик Голл дня 5-го травня, як теж продажем квитків на український фестиваль в Гарден Стейт Артс Сентер і доставою столів на мистецьку виставку під час фестивалю.

На терені Нью Бронсвіку відбулися три успішні культурні імпрези. У березні відбувся реферат д-ра Івана Головінського на тему "Виховання в УССР, як засіб денаціоналізації". Після реферату була дискусія. Реферат відбувся на тлі базару з мистецькою керамікою й писанками Л. Ощудляк і Н. Павлишин. Присутніх вгощено буфетом.

У червні завдяки Дарії Гусар і при допомозі місцевих талантів влаштовано літературний вечір Івана Керницького з мистецькою програмою. Крім гумориста ІКЕР-а, який прочитав кілька своїх неопублікованих писань, його короткі нариси читала Оля Слободян і др. Ярослава Грабович. У музичній частині Д. Оріховська й Оля Осередчук (єдиний "позичений" талант) виконали пісні на бандурі й гітарі. Місцеві пластунки відспівали кілька пісень, а Тарас Оріховський грав на бандурі.

Третьою більшою імпрезою була виставка емалій Костя Шонк-Русича дня 20-го жовтня 1974 р.

Було ще кілька менших імпрез цього року, нпр. реферати Н. Павлишин про трипільську культуру і відзначення 86-их роковин колишньої доволі голови Відділу Софії Котис. Відділ зайнявся також успішно продажем квітів на День Батька.

Найбільший успіх у 1974 р., це участь Відділу в українському фестивалі в Нью Джерзі дня 9-го червня. Стіл 65-го Відділу був єдиний, при якому продавано печиво. Він був теж одним із нечисленних столів, на якому виставлено писанки й мистецькі експонати.

Молоденькі дівчата й хлопці та членки були вдягнені в стилеві народні одяги з колекції Н. Павлишин. На жаль, вони не були включені в формальний показ носі, тільки проходилися поміж відвідувачами.

Деяких наших плянів не вдалося виконати або через перешкоду запрошених доповідачів, або з незалежних від управи Відділу причин.

Членство й голова Відділу Наталка Головінська сповнені ентузіазму й охоти до праці й це дає запоруку, що й у майбутньому Відділ буде активний.

Др. Ярослава Грабович
пресова референтка

67 ВІДДІЛ СУА, ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Відділ відбув троє ширших сходин. Пересічна кількість членства була десять. Відділ вислав делегатку на ювілейну конвенцію СУА, чотири членки взяли участь у бенкеті. Відділ закупив сторінку в конвенційній книзі і склав 100 дол. на запасний фонд "Нашого Життя". Членки брали участь у демонстраціях в Нью-Йорку й Вашингтоні в обороні переслідуваних діячів в Україні. Перевели в перт-амбойській громаді акцію писання петицій до конгресменів і сенаторів в справі звільнення В. Мороза. Відвідували хворих і приносили їм дарунки. В листопаді Відділ попросив перекускою, чаєм і солодким свою членку, яка виїхала на Флориду. На грудневих сходах членки вибрали кандидаток до нової управи і винесли постанову пекти різдвяне печиво й колядувати, щоб придбати фонди на потреби Відділу.

Франя Стек
секретарка

70 ВІДДІЛУ СУА, ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

(від 24 лютого до кінця листопада 1974 р.)

Відділ начисляє 65 членок, з чого 43 передплачує "Наше Життя". Відбуто 4 засідання управи і 6 ширших сходин. Влаштовано два літературні вечорі — 27-го березня з участю Люби Коленської, Діми і Миколи Щербака, 26-го жовтня "христини" першої збірки поезій членки нашого Відділу Ірини Шраменко-Дибко під назвою "На крилах дум". Дуже змістовним був вечір 23-го листопада, присвячений 60-им роковинам УСС-ів. Цю імпрезу вшанували своєю присутністю: Анна Дмитерко-Ратич, одна з жінок, які носили однострій УСС-ів і разом з ними ділили долю і недолю українського вояка, Марія Гірняк, дружина бл. п. отамана УСС-ів др. Никифора Гірняка, Йосип Гірняк-корифей української сцени та бувші УСС-и, замешкали на

нашому терені. Програмою провадила І. Шременко. Жалко дуже, що ніхто із нашої, тут народженої молоді не був цікавим послухати споминів живих учасників "Великого Зриву".

У всіх починах Окружної Управи беремо живу участь: у панелі (19-го травня) з нагоди 30-ліття "Нашого Життя" й у "Дні Союзянки" (27-го жовтня).

Відділ удержує стипендистку у Європі та "бабусю" у Німеччині. Висладо допомогу потребуючим у Європі: сестрам-монахиням, ліки дівчині яка хворіє астмою і пакунки з одіжжю, а теж грошеву поміч для потребуючої "упівки".

Найсумнішою подією була смерть нашої молоді і надійної членки Марії Гаврилишин. Замість квітів на її могилу Відділ зложив 30.- дол. на "Церкву в Потребі". Крім обов'язкових організаційних оплат, поштових витрат, складено на журнал "Наше Життя" 250.- дол. а теж датки на Гарвардську Катедру Українознавства, УВУ, журнал "Український Історик".

Новий почин на нашому терені — це започаткування співпраці двох пасейських Відділів СУА: 70-го і 18-го. Покищо це спільна підготовка різдвяного базару 8-го грудня і коляда.

Союзянки із своїми родинами взяли участь 17-го листопада у протистаційному вічі, зорганізованому місцевим УККА, щоб спільно вислати през. Фордові до Токіо телеграми з просьбою під час зустрічі із Л. Брежневим у Владивостоці порушити справу звільнення Валентина Мороза з тюрми. Відділ бере участь у кампанії писання листів до 100 конгресменів у справі ув'язнених українок у Сов'єтському Союзі.

Історія заснування і праці нашого Відділу є вміщена у книжці з нагоди XVII Конвенції СУА у 1974 р.

75 ВІДДІЛ СУА, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

Нововибрана дня 23-го січня 1974 р. управа накреслила плян діяльності, який послідовно здійснювала.

З початком лютого Геня Цікало з 18-го Відділу в Пасейку задемонструвала показ виробу кераміки. Зацікавлення показом було велике. Дня 13-го березня Ліда Гичко вчила членок писати писанки.

Відбутий 7-го квітня великодній базар пройшов успішно. Крім експонатів власної роботи членок, у продажу були образи Х. Юрків (членка Відділу), емалії Шонк-Русича, картини Л. Мазяр і І. Фединишин та монтаж з металю Ю. Федорчука. В. Мазяр виставив свої коляжі.

У травні Відділ зайнявся розпродажем квитків на фестиваль.

Літо Відділ використав на придбання нових членок, з якими відбуто зустріч з доповіддю-вказівками О. Гнатейко про цілі й завдання конвенції СУА. Відділ вибрав делегатку на 17-ту конвенцію СУА.

Восени Відділ включився в акцію комітету оборони В. Мороза.

Христя Кряк
заступниця голови

86 ВІДДІЛ СУА, НЬЮАРК — ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

Літературно-мистецький вечір

Цю першу літературно-мистецьку імпрезу осіннього сезону, що відбулася в залі православної церкви в Ірвінґтоні, відкрила голова Відділу Н. Кляпіцак, привітавши присутніх і передавши ведення програми голові Об'єднання Письменників "Слово" І. Костюкові.

Ведучий програму висловив признання Відділові за влаштування імпрези і представив присутнім гостей — мистця слова Юрія Стефаніка і мистця пензля, долота й різальця Якова Гніздовського.

Юрій Стефанік, сказав прелегент, особливий гість. Він не лише є сином славного батька, але й сам заслужив собі на пошану науковими дослідями з літературознавства. Карався в польських, німецьких і московських тюрмах. Написав праці про Шевченка, Франка, про свого батька Василя Стефаніка, про Осьмачку, Симоненка, Левицького, Понеділка, Андіївську. Є головою канадської філії "Слова" й провідним його діячем.

Прелегент говорив про Я. Гніздовського не тільки, як визначного різьбара, графіка й маляра, але й як про автора на літературно-мистецькі теми, зокрема автобіографічних нарисів, які кидають світло на генезу й процес його творчої праці.

Цікавою була доповідь Ю. Стефа-

ника про українських поселенців у Канаді. Доповідач дав на початку критичний огляд есею "Вільні землі" Джеймса МкГрегора про українських поселенців у провінції Альберта. У цій праці подані факти про трагічну долю бідних, неграмотних українців, що були явно дискриміновані. Вони тяжко працювали, корчуючи ліси, були ізольовані від інших поселенців. Дальше є згадка про пісні, танці й мову українських поселенців, про їх перекази й романтику. На закінчення тієї праці автор відзначив участь українців у суспільному житті Канади, яке започаткували нащадки цих перших українських поселенців, закінчивши канадські високі школи.

Другу тему доповідач присвятив Шевченкові, його дитячим рокам, подорожам з Енгельгардом, перебуванню поета в Петербурзі (1837-1843 рр.), викупові з кріпацтва і поезіям, що їх Шевченко писав потайки і вагався публікувати, щоб "не побили за зраду отечества". Цим Шевченко відрізнився від Гоголя, який залишився російським письменником.

Кілька слів про себе сказав мистець Я. Гніздовський. Він довго не міг творити, бо не знав, що малювати. Остаточно усвідомив собі, що природа й реальне життя дуже цікаві, ніколи не повторяються і дають теми для мистецької творчости.

На закінчення тієї цікавої імпрези відбувся показ відзначеного фільму кінематографа Новицького "Барани в дереві" (по-англійськи "Шіп ін вуд"). В цьому кольоровому, озвученому модерною музикою фільмі показано мистця Гніздовського при праці над дереворитом.

Імпреза закінчилася перекускою.

"Кольорама 74" 86-го відділу СУА,
Ньюарк, Н. Дж.

"Кольорама", що відбулася 13-го жовтня 1974 р. на площі школи св. Івана Хрестителя в Ньюарку, була черговою культурно-мистецькою імпрезою 86-го Відділу за останні дев'ять років.

Це вже вдруге Відділ влаштував виставку дитячої творчости, яку названо "Кольорамою". Ця назва особливо підходила цьогорічній виставці, не тільки з уваги на різноманітні кольори малюнків наших найменших, але і з уваги на розміщення їх

на тлі мальовничої панорами кущів і дерев, листя які прикрасила чудова золота осінь.

Сотні глядачів відвідали цього-річну виставку, подивлялися картини молодих талантів і їх цікаву тематику. Ряд картин були відзначені журі, в склад якого ввійшли мистці — М. Черешньовський, П. Холодний і Д. Дорош. Почесним членом журі був о. парох Малюга.

Рішенням журі перші нагороди (грошові сертифікати) здобули: Л. Щолдра з Джерзі Ситі, Л. Білінська з Іст Гановеру, і М. Савицька з Кренфорду. Другі нагороди — грамоти й стяжки та прибори до малювання отримали такі діти: Б. Полянський з Савт Орандж, Л. Ворох з Вест Орандж, Х. Стеранка з Юньюн, І. Огара з Ньюарку, О. Марків з Ньюарку, У. Голубець з Ірвінгтону, Н. Воронка з Ірвінгтону і Х. Остап'як з Пайн Бруку.

На закінчення виставки в присутності журі, членок 86-го Відділу і численних гостей відбулося урочисте вручення нагород молодим талантам. Тією церемонією вправно й ефективно проводила членка управи Відділу Савицька. Нагороди вручувала голова Відділу Н. Клапішак.

Організацією цьогорічної "Кольорами" займався комітет в складі: Л. Цяпка, М. Граб, О. Стеранка і Н. Клапішак. До успіху імпрези

великою мірою причинилася Л. Стебельська і Л. Лапичак. Їм, як і комітетові належить признання й щира подяка.

Анна Твардовська
пресова референтка

92 ВІДДІЛ СУА В МЕНВІЛ, Н. ДЖ.

У другій половині 1974 р. Відділ відбув чотири ширші сходи і три засідання упави. На сходинах відчитувано і обговорювано обіжники Централі й Окружної Управи. Відділ вплатив всі належні внески за біжучий рік і склав пожертви на запасний фонд "Нашого Життя", на катедру українознавства в Ратгерському університеті в Нью Бронсвіку, і на покриття видатків комітету в обороні В. Мороза.

Членки брали участь у маніфестації у Вашингтоні і Нью-Йорку. Відділ вислав представниці на наради Окружної Управи. Членки взяли участь у "Дні союзанки" в Ньюарку. Мали свій стіл з вишивками і показали суkenочку до хресту і крижмо, прикрашене вишивкою. Стіл, суkenку й крижмо приладила Мирослава Стахів. Членки відвідали міжнародний фестиваль у Гиллсайді. Керамікою, вишивками і буфетом українці здобули признання й вирізнення поміж іншими етнічними групами.

Влітку Відділ улаштував прогулянку членок з родинами до Гантеру. Восени зорганізував поїздку до Редіо Ситі Мюзик Голл у Нью-Йорку. Влаштував забаву.

Представниці Відділу взяли участь у ювілейній конвенції СУА.

Як попередніми роками, так у цьому році працю закінчено колядою.

Стефанія Ляндвіт
секретарка

95 ВІДДІЛ СУА, БАЙОН, Н. ДЖ.

Відділ невеличкий, але працює по своїй змозі і силі. У звітному часі (від 1-го січня до 30-го червня 1974 р.) відбуло троє ширших сходів. Реферат про Ольгу Басараб опрацювала й виголосила секретарка Відділу Марія Вінтонів.

У лютому Відділ влаштував продаж печива, а в Квітну неділю передвеликодній базар, який пройшов з великим успіхом і додав членкам заохоти до праці.

Відділ передплатує "Наше Життя" для бабусі в Бразилії.

Праця Відділу проходить у дружній атмосфері.

Мирослава Сіра
за пресову референтку

Замість квітів

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **СТЕПАНА ГРИНЧУКА**, чоловіка нашої бувшої председательки а тепер заступниці і 20-літньої заслуженої членки п. Теклі Гринчук, складають 40.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя", а дружині, синові, родині в Америці, Канаді і в Україні бл. п. Стефана Гринчука висловлюємо наші глибоко-щирі співчуття.

Членки 5-го Відділу СУА ім. "Св. Ольги" в Дітроїт, Міш.

По 5.00 дол.: Павлина Будзол, Евдокія Климишин, Агафія Галишин, Софія Голуб, Анастасія Білоус, Теодозія Кирилюк.

По 3.00 дол.: Мирослава Будзол.

По 2.00 дол.: Катерина Сосновська, Доміція Генік, Марія Будзол.

По 1.00 дол.: Анета Фарон.

Замість квітів на могили бл. п. **КАТЕРИНИ ВОЙЦЕНКО**, матері п. Стефанії Березецької і бл. п. **Маркіяна Гордінського**, чоловіка п. Галини, складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.

Управа 22-го Відділу СУА в Чикаго

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **ТЕОДОЗІЇ СИДОРЯК**, що походила з Золотої Слободи, пов. Бережани складають 30.00 на Пресовий Фонд "Н. Ж" і висловлюють родині померлої своє щире співчуття, односельчанки: Марія Мандзій, Софія Мандзій, Текля Мандзій, Домка Завадівська, Мирослава Райца і Юлія Пастух.

49 Відділ СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **СОНІ ГУРАЛЬ**, доньки колишньої голови нашого Відділу, яка згинула трагічно в автомобілевому випадку, складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд Нашого Життя.

Родині Покійної висловлюємо наше щире співчуття.

61 Відділ СУА в Випани, Н. Дж.

Замість квітів в десяту річницю смерті бл. п. **інж. МОДЕСТА МАКАРА**, чоловіка членки і доволітньої голови 63-го Відділу СУА, Олі Макара, складаю 5.00 дол на Пресовий Фонд Нашого Життя, а родині складаю глибоке співчуття

Леонтина Галяженко чл. 63-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **МАРКІЯНА ДЕ ФЕДЬКОВИЧА ГОРДИНСЬКОГО**, котрий помер ненадібно в Чикаго, складаю 5. 00 дол. на Запасний фонд Нашого Життя, а Дружині пані Галі, як також родині висловлюємо наше глибоке співчуття

Леонтина Галяженко
чл. 63-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **мґра СЕМЕНА ЛІСІВЦЯ** — чоловіка нашої членки пані Ярославі, складаємо 10. 00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя"

Управа 82-го Відділу СУА в Нью-Йорку

Замість квітів на могилу бл. п. Марії Рушицької, бабуні голови нашого Відділу п. Тані Жук, складаємо 20. 00 доларів на Пресовий фонд Нашого Життя.

Членки 92-го Відділу СУА, Менвіл.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **МАРІЇ СТАСИШИН** мами нашої членки п. Галини Баландюк, складаємо 10. 00 дол. на сироти в Бразилії

93 Відділ СУА
Гарфорд, Кон.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **КЛИМА КОВАЛЬЧУКА**, батька нашої членки п. С. Меркело, складаємо 10. 00 дол. на Пресовий фонд Нашого Життя, а всій рідні висловлюємо щире співчуття.

107 Відділ СУА
Сан Хозе, Каліфорнія

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **інж. Миколи Юзефовича** зложили на Запасний фонд "Нашого Життя" 85. 00 дол.

По 10. 00 дол.: др. Петро і Оріся Гладкі, Галина Вигінна, Стефанія Романюк-Малий та Анна і Юрій Косаревичі,

По 20. 00 дол.: Ярослава Фаріон, 25. 00 дол.: Марія Юзефович

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **СОФІЇ ОНУФЕРКО** моєї найдорожчої Матері складаю 50. 00 дол. на фонд Музею СУА.

Марія Галушинська
чл. 78-го Відділу СУА ім. О. Степанів
Вашінгтон, Д. К.

В 15-ту річницю смерті нашого незабутнього Чоловіка, Батька і Дідуня бл. п. **Єрея Григорія Канди**, складаю 20. 00 дол. на "Церкву в Потребі", 10. 00 дол. на Запасний фонд "Нашого Життя"

Олена Канда

Замість квітів на свіжу могилу нашої незабутньої приятельки бл. п. **МАРІЇ РУЩИЦЬКОЇ** складаємо 20. 00 дол. на фонд "500"

Ольга і Юліан Муссаковські

Замість квітів на могили бл. п. Галини з Величків-Михайлюк, і бл. п. Романа Яцкова, складаємо на запасний фонд "Нашого Життя" 20.- дол.

Володимира і Володимир Велички — Ютика, Н. Й.

З приводу смерті бл. п. Романа Яцкова, чоловіка пані Володимири Яцків та з приводу смерті її матері, бл. п. **Олени Федик**, що померла в Україні складаємо 100.-дол. на сироти в Бразилії.

Михайло і Катерина Драґоші — Ютика, Н. Й.

Хто бажав би закупити замість квітів цеглини на розбудову Музею, може перевести це через місцеві клітини СУА, з тим, щоб вони повідомили про це Управу та подали текст для "Нашого Життя".

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу трагічно померлої студентки **Соні Гураль** набуваю 25-долярову цеглину на розбудову Українського Музею СУА в Нью-Йорку.

Батькам покійної п. Галі і Луці, висловлюю своє глибоке співчуття

Марія Герус Юнйон, Н. Дж.

Замість квітів на могилу бл. п. **Романа Яцкова** складаємо на Пресовий фонд "Нашого Життя" 15. 00 дол.

Олена і Лев Кокодинські Йонкерс

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **ЯРОСЛАВА АНДРУХОВИЧА**, нашого приятеля, який помер у Австралії 1-го лютого 1975 р. складаємо 10. 00 дол. на Запасний фонд "Нашого Життя"

Марія і Ярина Турко

З приводу смерті бл. п. **Романа Яцкова**, та бл. п. **Олени Федик**, незабутніх: чоловіка і матері пані Володимири Яцків, членки 57-го Відд. СУА в Ютиці, складаємо 10.-дол. на стипендії у Бразилії.

Теодозія і Зиновій Савицькі — Ютика, Н. Й.

Замість квітів на могилу бл. п. **Марії Рушицької**, складаємо 10. 00 доларів на пресовий фонд Н. Ж.

М. і Д. Стахів.

Замість квітів на свіжу могилу шкільного товариша бл. п. мґр. **ЯРОСЛАВА ПИНДУСА** складаємо 10. 00 дол. на Запасний фонд Нашого Життя

М. і В. Ренери

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Льоні Гарасимович** складає, 10. 00 дол. на Пресовий фонд Нашого Життя

Ярослава Турянська

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **МАРІЇ З БОЖЕМСЬКИХ РУЩИЦЬКОЇ** складають 10. 00 дол. на Запасний фонд журналу "Наше Життя"

Рома і Стефко Когути

Замість квітів на могили бл. п. **Романа Яцкова** та бл. п. **Олени Федик**, матері пані Володимири Яцків, складаю 5.- дол. на сироти в Бразилії.

Люба Княгиницька, Ютика, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу невіджалуваної бл. п. **СОФІЇ З ГІРНЯКІВ ОНУФЕРКО** на Запасний фонд Нашого Життя складаю 5. 00 дол.

Христина Навроцька

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. **Володимира Кривуцького**, нашого краяна з Золочева, чоловіка членки 56 Відділу СУА, Катрі Бранки-Кривуцької, складаю 5 дол. на пресовий фонд "Нашого Життя", а дружині й родині висловлюю співчуття

Леонтина з Федорчаків Галяженко
членка 63 Відділу СУА
у Дітроїті

РІЧНІ ЗБОРИ

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ 1-ГО ВІДДІЛУ СУА, НЬЮ-ЙОРК

Загальні річні збори 1-го Відділу відбулися 14-го грудня 1974 р. Збори відкрила молитвою голова Відділу Леся Гой. Вона привітала представницю Окружної Управи протоколярну секретарку Мирославу Савчак і попросила її проводити зборами. Секретаркою обрано Катрусю Іваницьку. До почесної президії Л. Гой попросила почесну голову 1-го Відділу Катрю Пелешок і членку Катрусю Папугу, відзначену за довголітню працю в Відділі.

Протокол з попередніх річних зборів відчитала М. Баран. Після звітування уступаючої управи й дискусії схвалено абсолюторію на внесення голови Контрольної Комісії Наталії Хоманчук, яка ствердила зразкове ведення книг.

До нової управи ввійшли: Леся Гой — голова, Михайлина Баран — заступниця голови й пресова референтка, Марія Андрушків — протоколярна секретарка, Євгенія Чума — кореспонденційна секретарка, Стефанія Гуменюк — касирка, Ліда Магун і С. Самушак — культурно-освітні референтки, Катерина Гаврилюк — організаційна, Галя Дармограй і І. Мачай — референтки суспільної опіки, Євгенія Вацик — виховна референтка, Анна Сливка й Анна Натина — імпрезові референтки, Параскевія Брожина, М. Качунь, С. Вацик і О. Яврошин — господарські референтки.

У склад Контрольної Комісії ввійшли: Ольга Сливка — голова, Наталія Хоманчук, Катруся Папуга, Марія Мотиль, Віра Шуль — члени.

У номінаційній комісії працювали: Анна Сливка — голова, Галя Дармограй, Іванна Мачай, Катерина Гаврилюк і Смеречинська — члени.

Щоб засобити касу Відділу, вибрано базаровий комітет, до якого ввійшли: Оля Нагірна — голова, Катруся Папуга і Катруся Іваницька — члени.

М. Баран
пресова референтка 1-го Відділу

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10-1 і по полудні вд 3-6. В інших годинах за домовленням: тел: 674-5508 (код. 212). Адреса: 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003

17 ВІДДІЛ С. У. А. ім. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ В МАЯМІ, ФЛЬОРИДА.

Річні Збори Відділу відбулися 14 листопада 1974 р. Присутніх було 26 членок.

До президії Загальних Зборів вибрано лань: Люсю Візняк-головою, Марію Новак — секретаркою.

Голова Люся Візняк подякувала за довіря та попросила секретарку прочитати протокол з останніх Загальних Зборів.

Секретарка Соня Микитка відчитала протокол, який прийнято до відома без змін.

Звіти зложили пані: Ірина Ракуш, голова, Люся Візняк заступниця, Соня Микитка протоколярна секретарка, Джін Кочкодан — фінансова референтка, Соня Серна — касирка, Надя Мудрейко культ.-освітня референтка і делегатка до Відділу У. К. К. Ольга Павлова — диригентка хору "Веселка", Леся Гелембен — референтка суспільної опіки, Анастасія Богданович — господарська референтка, Марія Ждан і Галя Лемишук — Контрольна Комісія.

До нової Управи ввійшли пані: Ірина Ракуш — голова, Люся Візняк — заступниця, Соня Микитка — протоколярна секретарка, Джін Кочкодан — фінансова секретарка, Соня Серна — касирка, Надя Мудрейко — культ.-освітня референтка, Леся Гелембен і Марія Ждан — суспільна опіка, Анастасія Богданович, Анна Козира, Галя Лемишук — господарські референтки, Марія Ждан і Галя Лемишук — Контрольна Комісія.

Делегаткою до Українського Конгресового Комітету в Маямі вибрано Надію Мудрейко

Марія Новак
секретарка Річних Зборів.

64 ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК,

Річні збори відбулися 29-го грудня 1974 р. в присутності 37 членок. Голова Марія Даниш відкрила збори молитвою й попросила вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять покійної членки Лоні Гарасимович. Президію зборів очолила Мирослава Вовкодав, секретарювала Дарія Костів. Протокол з останніх річних зборів прочитала М. Вовкодав.

Звітували: Голова, секретарки й референтки. По звітах голова Контрольної Комісії Марія Ржепецька дала внесок признати абсолюторію уступаючій управі. Внесок прийнято односторонньо.

Нову управу вибрано в складі: Оксана Щур — голова, Мирослава Вовкодав — заступниця голови й кореспонденційна секретарка, Марія Ржепецька — протоколярна секретарка, Поля Книш — касирка.

Референтки: Евстахія Шуган — фінансова, Марія Конашевич і Кіра Скорбогата — організаційні, Христина Навроцька — культурно-освітня, Дарія Костів і Бронислава Ковалів — виховні, Ірина Комар і Софія Салдан — імпрезові, Марія Барагура — пресова, Володимира Івануса і Осипа Лень — суспільної опіки, Люба Раковська і Марія Карпевич — господарські.

Стефа Салдан — делегатка до Об'єданого Комітету. Марія Савчак — опіка над історичними одягами й альбоміками.

Контрольна Комісія: Марія Даниш — голова, Галина Кіляр і Оксана Рак — члени.

У 11 числі НЖ за грудень подано у нотатках "Замість квітів" на 3-ій стор. обкладинки: на могилу бл. п. дорогої Зоні Горохівської повинно бути бл. п. дорогої Зоні Тарахівської.

Ольга Гірна, Йонкерс, Н.Й.
Просимо вибачення.

APPLICATION TO MAIL AT SECOND CLASS POSTAGE RATES IS PENDING AT N.Y., N.Y. & JERSEY CITY, N.J.
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003 RETURN POSTAGE GUARANTEED

